

308908 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. } చెన్నపట్టణము 1917 సం. జూలై నెల 6 వ తేది శుక్రవారము } No. 82
సంపుటము. ౪. } శింశానామ సంవత్సరామాస బహుళ ద్వితీయ ౨. } సంచిక ౧౨

మంచిమనము! చేసేదలు ఖర్చుపడినవి!! తెలుక గొరకపు!!!
2 వందలు కొనువారికి అత్తలగొట్టమున కొద్దని
తోడంద్రప్రలాపము అను గ్రంథముకట్టి ఇనాము.

మేలైన బహుళ పట్టుపందలు.

అశేకపంచలు ఖర్చుపడినందున
ప్రస్తుతము భగలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకలారా! కృంగారమున్న
నాగరికతయున్న గల మేలైన అశేక
పట్టుపందలు పండుగదినముల అంద
ముకొరకు తెప్పించి పుక్కియియును
న్నాము. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ,
అకుపచ్చ, రోజా, మేళు వర్షం,
వత్సాని రంగులు గలవి. క్లాఫునీయమైనవి, త్వరపడుదు.
వత్సానినిదివిన్ని 2 1/2 మూర వెడల్పుగల పట్టుపందె 1-కి 2.0-0
బహుళ మట్టుబాలకు చొక్కము 2 మూరలు ... 1.6-0
లి చొక్కములు తెప్పించుకొను పాన్ లెన్ పేనా ఇనాము.
అన్నిటికి పోటీజీ ప్రత్యేకము.
(536) చిరునామ:- రాజలక్ష్మి కంపెనీ,
8, కందపు మెదలి పిడి, తిరుకల్లిక్కేజి మదరాసు.

వ్యవసాయము

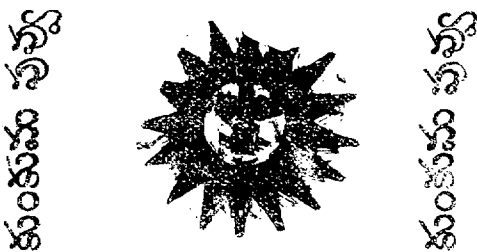
--- ౦:౦:౦ ---

చూసవత్రిక.

అశేక నూతన వ్యవసాయ విషయము లిందు బోధింప
బడును. భూముల నెట్లు బాగుచేయునో, ఎట్టిపంటల నెట్లు
పండింపనో, తోటల నెట్లు వృద్ధిచేయనో, ఎట్టిపంటల
నెట్టి ఎరువులు వేయనో, చీవల నెట్లు నివారించనో,
సహకార సంఘముగలవి లాభము తెట్టివో మొదలగు నశేక
విషయములు దీనివలన తెలియ గలవు. ఇందు బోధింపబడు.
క్రొత్త పద్ధతులు వ్యవసాయాభివృద్ధికి మిగుల బోధపడును.
వ్యవసాయదారులకు చాల నుపయోగకరముగ నుండును.
ప్రతిసాసమును నుమాను 40 పుటల గ్రంథము పంపబడును
చందా సంవత్సరము 1-కి 2-0-0.

రావుసామెయి జి. నారాయణస్వామి నాయుడు
గారు బి.ఎ., వ్యవసాయ పత్రికాధిపతి.
771 ఎలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
చూపదదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కుల
గమనింపుడు. కరస్పాకా డెస్కు మొదలగు
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:--

ఎన్. నారాయణ ఆంధ్రు కంపెనీ.
(53) 21. హమ్మంపిడి, బొంబాయి.

అనిలైన్ చాయలు - బస్కి చేజ్ (బెకలిన్)
చెక్ జో - ౨5 డెలెవ్ (చెక్ జో)
కాంగోరెడ్ (బేయర్)
టిన్ను 1-కి జోహ్నులు 8 గలవి.
జోహ్నెన్ 4 (B. N.) కీ సెనాచాయ
టిన్ను 1-కి అవున్నలు 2) గలవి.
కొరకు వైవిధ్యము:--
చాలే గుమ్మర్లు చోజీ, యిబ్బాం కంపెనీ,
791 నెం 248, 249 ఎస్టేట్ చేజ్, మద్రాసు.

హెచ్.టి. మహమ్మద్ ఆంధ్రు కో,
[728] మదనపురా, బెనారస్ సిటి.
కాశీలోనుండు అనేక చిత్రమయిన మంచి
వస్తువులు మీరు బహుచవుకగ సగ్లయి చేతురు.
ఒకసారి అర్జును యిచ్చుమాచినచో తమకే
తెలియగలదు.

రాణీసంయుక్త గ్రంథకర్తచే తెలిగింపబడిన
పురుషార్థప్రకాశము.

ఇంగ్లండుయొక్క తాత్కాలిక స్థితినిబట్టి జేశచం
దంతల నుత్తమవిధానం బగు శిష్యాపద్ధతి వ్యాపింప
వలెనను నుద్దేశము మనస్సుననిడికొని 'స్పెషల్' అను
కాన్ఫ్రాన్సు (ఎడ్యుకేషన్) అను గ్రంథము నెట్లు
చదివెనో అట్లే ప్రస్తుతకాలపు హిందూజేశ
స్థితినిబట్టి మనజేశచందెట్లెడల నుత్తయంబగు శిష్యా
పద్ధతి వ్యాపింపవలెనను నభిలాషతోడ నిశుభానంద
నిత్యానందు లీ గ్రంథమును చదివి యున్నారు.
విద్యయం దభిమానముగల ప్రతి యాంగ్లప్రతి, ప్రతి
యాంగ్లపురుషుడు ఈ గ్రంథమును దప్పక చదివితీర
వలయును. ప్రయత్న పాఠశాలల యుపాధ్యాయుల
కిని మిక్కిలి యుపయోగకరము. మరియు సంఘ
సంస్కరణయం దభిలాషగల వారిల కిది చింత
మనోహర యుగ శాస్త్రం. 450 పుటల పుస్తకము.
జూలై 15 వ తేది లోగా వ్రాయువారికి ఖర్చులు
గాక ను. 1 మను, తరువాత వ్రాయువారికి ను. 1.4
కును పంపబడును. కలయువారిట్లు వ్రాయవలయును.
ఆర్.యమ్.వి. జానకిరావు,
హస్త, పాఠ గుంటూరు.
గుంటూరు.

(800)

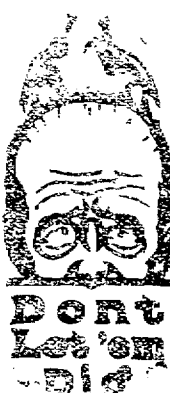
శిష్యాజేశకపుస్తకము, మంచిది	చులము 1-కి ...	80-0-0
లోలోజనము, మంచిది	" ...	7-0-0
కుంకుమ పువ్వు	చులము 1-కి ...	2-0-0
అనిలైన్ కానా లేక జున్ను	" ...	2-8-0
పచ్చకర్పూరం	" ...	2-0-0
రసభస్మము	చులము 1-కి నూ	0-10-0
బాలామృతము	సీసా 1-కి ...	0-12-0
యంకుకు నూనె	సీసా 1-కి ...	0-6-0

అమృతాంజనముచో, బొంబాయి ఆండ్ మద్రాసు

అమృతాంజనము
అన్నివోషులకు పట్టావధము.
చక్కని దబ్బితో నూనె సీసా 1-కి నెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.
నాయుపుబొట్ట పోగొట్టును.
పార్శ్వపునొప్పుల బార
వోలును. పొట్ట పోగొట్టును.
సువాసన గలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండగలది.
దీనిని విజేతములచో
కూడ వాడుచున్నారు.
లక్షల కొలది సీసాబట్టిక్రయము.
వనమూలికలచే హిందూజేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
అమృతాంజనం శిష్యా. } 109, శ్రీశాస్త్ర, బొంబాయి,
} 7, కంబునెట్టి పిడి, మద్రాసు.

చిన్న పురుగులు 100
పెద్ద పెద్ద బట్టతలను జేయును.
చుండు, బోడి యగులు, నెల్లమనలూడులు,
పుర్రెవై నెల, అన్నియు చుండుపురుగుల పలన
గలుగును.
వాచకలారా! ఈ పురుగులకే తెలియబోయి,
విధి విరాచముజేశ విషాద ప్రభుజేశ బో
మీ మీ స్వహామలలోని శక్తినిబట్టి
బంగారుతో నిండుబడియుండును.
లింక లేక పనిజేయుయందు ఈ చుండు
పురుగునకు, అతివ్యాధికయి శ్రేణింగిం
తే నెట్టిగ నహకారిగా నుండవలెననుండు.
చుండు ఆరంభయిన మొట్టమొదట
భక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగించు
ఉపేక్షించిన అచిరకాలమునకే బుద్ధికి
వారితో సహధ్యాయు గావలెననిచ్చును.
కావున నిట్టి భకచక్రచక్రము

“కామినియా నూనె”
నజోయనన సంహరింపుడు. చుండును పోగొట్టును.
కెండుకలను రాలనివ్వదు. పుక్కిలయిన బోగొట్టును.
లింకలేకున పలనక నుగంధద్రవ్యము.
శుభ్రతని, నెలలు చూసెలకు కనూడు చేయువారి మోక
మని పడెడుడు.
లింక బుట్టి 1-కి చు. 1-0-0 2. చు. 0-3-0
... 2. కి. చు. 2-10-0 2. 2. చు. 0-1-0
చి చి త ము.
ఈ చుండుచుండు చుండుపురుగులయి, అగ్గివారికి
కంపుకొనువారికెట్లు వికలవారి నాడుకొనుటకు సరిహద్దువంత
నూనె గల సీసా ఉచితముగ పంపబడును.
సోలు నీజెంట్లు:--
అంగ్లీయిండియన్ డ్రగ్ ఆంధ్రు కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, జామ్నూనపిడి పిడి, బొంబాయి.
మద్రాసు యోజంటు:-- మెహతాపురుషోత్తమాశ్రీ,
29, వైసానానానెట్, మదరాసు.

రెడ్డిమహాసభ

—(0)—

శ్రీ రామములు

(భూస్వామిసంఘము)

ఆంధ్రప్రదేశ్ లకు 15 ఏండ్లు వచ్చినప్పుడును, మగవీళ్లకు 20 ఏండ్లు వచ్చిన తరువాతను వివాహములు చేయవలసిన హక్కు. వేంకటరెడ్డిగారు రుపపాదించి రెడ్డిగారి పెండ్లిండ్లివిషయమున నిష్పాదము చేయుట లేవుగాన నున బాలబాలికలకు దేహకయములు కాదుగా వృద్ధిపొందిన తరువాతనే వివాహములు చేసి జాతి పుష్కరించు చేసికొందునని. పాపిరెడ్డిగారు తీర్మానము సమకండించి యుక్తవయస్కులకు వధూవధులకు పరస్పర అభీష్టములను సరించి వివాహములు చేయవలసినది. దాట్లకు శేషారెడ్డిగారు బాల్య వివాహముల నలగ గలుగుదురవలయు లేరని, వాని మూలమున పిండవలనమును, ప్రసవకాల మరణమును, అపస్మాదులు, వయ్యములు మున్నగు నవి కలుగుననియు చెప్పిరి. కుండ చెందు రెడ్డిగారును తీర్మానమును బలపఱచి అమరావతి వాంఛితములను మహావయోగము గలుగుననియు ఏకపక్షీకరమును సర్వశ్రేయసనియు చెప్పిరి. తీర్మాన మునాది మయ్యెను.

రెడ్డిగారు పునఃపరీక్షింపి ప్రత్యేక సంఘము సెకదాని నేర్పఱచి దానియందు రెడ్డిగారు లభించు వేరి, యుచితరీతిని చందాల నిచ్చి, సంఘానికి విరాళములిచ్చి స్వబాధ్యక్షివృత్తికి ప్రయత్నింపవలె నని బాట్లకు కోటిరెడ్డిగారు రుపపాదించి తామిదివఱకే సంఘము నేర్పఱచుచేయ నుద్దేశించి ప్రముఖులతో యోచించి నిరంధరల నేర్పఱచి అచ్చుత్తించి చని చెప్పి ముఖ్యనిరంధరలను నింది విరాళములను చందాలను చేయవలెనని సభ్యులందఱుండిరి. ఇందు సంభ్రాంతముగా సాంఘిక బంధమే యుండు. ఇది రాజకీయసంఘము కాదు. ఇంతలో దివాణబాదరు శేషారెడ్డిగారు అభ్యుత్తరీకరణమున కిట్టి నందించుచు పండిత రీతివై చదువుబడెను.

అనంతపురమునుండి వచ్చిన ఒక రెడ్డిప్రముఖుడు 100 రూపాలను సంఘమున కొనెను. అందు నుబ్బారెడ్డిగారు తీర్మానము సమకండించి ముఖ్యసంఘము నొకదాని నేర్పఱచి జిల్లా, తాలూకా గ్రామసంఘములు భాగసంఘములుగా నుండవలెననియు చెప్పిరి. కాటంరెడ్డి ఆదినారాయణరెడ్డి, వెల్లేటి వెంకటరెడ్డిగార్లు బలపఱచినవెనుక తీర్మాన మునాదిత మయ్యెను.

శ్రీ వివాహాది కుళకార్యములయందు భాగ్యవైకల్యములకు మించిన కార్యములకు కృత్యమును తగ్గించియో తీసివేసి యో సామ్యము మిగిలించి ఈసంఘమున కొంగవలెనని కాటంరెడ్డి ఆదినారాయణరెడ్డిగారు రుపపాదించి తమ జీవకాలమునందు 5000 లకు మించువంద కుళాకుళకార్యములందు కృత్యము చేయవలసి ప్రతిజ్ఞ చేసిరి. డి. వెంకటస్వామిరెడ్డిగారు బలపఱచిరి. ఏనుగు కరవారెడ్డిగారు రెడ్డిసంఘమునొకముగొత్తుల తమ యనంతరము 500 యాకదాస్తిలో 20 వ పాలును, రాముభీమాచేయుచుకొని 5000 రూపాలను, జీవకాలమున సంపన్నమునకు 20 రూపాలను ఇచ్చెదమని వాదనము చేసిరి. సభ్యుల కరతాశక్త్యములు కలరానెను. సభ్యుల తుల్యత్వావారములై చందాల నియమములు కలిగిరి. బాలకవి కసిరెడ్డి వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు తమ కులీగారవేటి 10 రూపాల సేసరిరి.

తీర్మాన మునాదిత మయ్యెను.

రెడ్డిసంఘమువారు రెడ్డి కళకు నియమముల నేర్పఱచి రెడ్డి భూస్వామిరెడ్డిగారు నడిచి రెడ్డిపు పునఃపరీక్షింపి ప్రయత్నింపవలెనని నున బాలరెడ్డిగారు రుపపాదించిరి. స్వాభిమానాభివృద్ధికిని, భాగ్య యత్నప్రయత్నములు పూర్వరీతయే ముఖ్యసాధనమని కనకబి ఆదినారాయణ రెడ్డిగారు నడిచి తీర్మానము సమకండించి, తీర్మాన మునాదిత మయ్యెను.

సంఘ సంస్కరణములను ప్రోత్సహించుచు ఏనుగుగురవారెడ్డిగారు తీర్మానము సమకండించి సంఘసంస్కరణముల సంఘం నునకండి, స్వాభివృద్ధికి ప్రయత్నింపవలెనని చెప్పిరి. కుండ చెందు రెడ్డిగారు బలపఱచిన వెనుక తీర్మాన మునాదిత మయ్యెను.

బాలికా బాలిక విద్యాభివృద్ధికి కొత్త విద్యాలయములను, విద్యాభివృద్ధి కేంద్రములను ఏర్పఱచి ఏనిని ప్రభుత్వమువారును త్వరలో ఆయాములకు దేవదేవిని కొర్రెడ్డిగారు రుపపాదించి విద్యాభివృద్ధి విద్యాభివృద్ధి ములకలకు గలుగు భాగ్యములను బలపఱచిరి. వెల్లేటి వెంకట రెడ్డిగారు తీర్మానము సమకండించిరి. ఎన్. కుప్పస్వామిరెడ్డిగారు బలపఱచిరి. పి. సుబ్బారెడ్డిగారు బలపఱచుచు చందాలను నేసి సభ్యులు కార్యములు కావలయునని కోరిరి. బాట్లకు శేషారెడ్డి, బాట్లకు కోర్రెడ్డిగారు తీర్మానము సమకండించి, తీర్మాన మునాదిత మయ్యెను.

రెడ్డిగారుని భాగ్యపరాభులను కలిపివేసి నిర్బంధములు లేక పరస్పరవివాహసంబంధముల నేర్పఱచుకొని స్వబాధ్యక్షి వృత్తికి రెడ్డిగారును ప్రయత్నింపవలెనని కట్టమంచి కొరందవేలురెడ్డిగారు రుపపాదించి యొకంత యుపన్యసింపిరి.

పి. రామిరెడ్డిగారు అనువదించిరి. బోడిరెడ్డి రంగారెడ్డిగారు బలపఱచుచు ఏక ఉపకాఖ్యంబు పరస్పర వివాహసంబంధములు జరుగుచుండుటచే రెడ్డిబాలి నానాటికి క్షీణించుచున్నదని చెప్పిరి. అనం వెంచెరెడ్డిగారు బలపఱచి రెడ్డిసంతతివా రందఱు సెక్కుటియె యనియు, వృత్తులములమున మాత్రము భేదముకచ్చినదనియు చెప్పిరి. కాటంరెడ్డి ఆదినారాయణరెడ్డిగారుబలపఱచుచు ఇదివఱకు ఇతర ఉపకాఖ్యలనుండి వివాహసంబంధములు చేసికొనినవారిని గూర్చి తెలిపిరి. రంగారెడ్డిగారును బలపఱచిరి. రాయసాహేబు వెంకట్రెడ్డి, పూసంపాపిరెడ్డి, సత్తిరెడ్డి, డి. వెంకటసుబ్బారెడ్డి, కూర్మారెడ్డి వెంకట్రెడ్డి మున్నగువారూ నానాడించిరి.

తీర్మాన మంగీకృత మయ్యెను.

వివాహములకు నేర్పలను రావింపగూడదన తీర్మానము సభ్యుల యనుమతితో త్రోసివేయబడెను.

రెడ్డిగారు తమ తిగవులను న్యాయవిచారణములను ప్రత్యేక పంచాయతీ మూలమున పరిష్కరించు కొనవలెనని బాట్లకు లక్ష్మీనరసా రెడ్డిగారు రుపపాదించి కోర్టులలో అభ్యర్థము లాడుట కష్టముగాదనియు, స్వగ్రామ వాసులు దూరముగనుండుటలే జంతు గొంతులేక అభ్యర్థము లాడుదునని చెప్పిరి. కొరందవేలురెడ్డిగారు బలపఱచి చాత్యని అపరీక్షిత నేరములను తిప్ప ఇతరములను పంచాయతీలు విచారించవచ్చుననిరి. కొండా రెడ్డిగారును బలపఱచిన వెనుక తీర్మాన మునాదితమయ్యెను. కుళాకుళకార్యములందు కృత్యములను సాధ్యమైనంతవఱకు తగ్గింపవలెనని కాటంరెడ్డి ఆదినారాయణరెడ్డిగారు రుపపాదించి అధిక కృత్యములను కలిగి యాములను వివరించి 8,1 రోజులలో వివాహముచేసి సామ్య మిగుల్పరచుననిరి. కుండ సత్తిరెడ్డి భాగకా పట్టాభిరామిరెడ్డి మున్నగువార్లు బలపఱచిన వెనుక శని యానాదితమయ్యెను. రాయసాహేబు వెంకటరెడ్డిగారు సురాసాన నిషేధమును గూర్చి తీర్మానము పుపాదించి సురాసానము విషయమున తాము బడిన పాట్లను, సురాసానమువలని యన్యములను నడిచి కర్మా (వైట్) వారి పుష్టివృద్ధి సురాసానమును నిషేధించి చనిరి. బడిగురవారెడ్డి, దాట్లకు శేషారెడ్డి, డి. సంజీవరెడ్డి, బాట్లకు కోర్రెడ్డి, మున్నగువారు బలపఱచిరి. శేషారెడ్డిగారు సురాసానము వలని కష్టములను వివరించిరి. తీర్మాన మునాదితమయ్యెను. రెడ్డి వంశ్యుల యుపయోగాగ్రామ పరిపాలనసంఘముల నేర్పఱచువలెనని నూకలపాటి లచ్చారెడ్డిగారు రుపపాదించిరి. వెద్యారెడ్డి కూర్మారెడ్డి వేంకటరెడ్డిగారు బలపఱచిన వెనుక తీర్మాన మునాదిత మయ్యెను.

ఈతీర్మానముతో తీర్మానములు ముగిసెను. తదనంతరము భీమరెడ్డి వెంకటస్వామిరెడ్డిగారు సభను ప్రశంసించుచు పద్యములను జదిపిరి. కొలంబేలు రెడ్డిగారు ప్రతినిధుల తిరస్కరణ అభ్యుదయసంఘము వాకిరి, విచ్చికకర్ణము వాకిరి సభ్యులకును సమన్వయముల నప్పించిరి. కోర్రెడ్డిగారు రాజీవు సభకు కర్మములు మండలమునకు ఆహ్వానించిరి. రంగూనునుండి వెంకటరెడ్డిగారు నిజదహియనుండి కోర్రూరు చంద్రారెడ్డిగారు, నాగూరు చినరామిరెడ్డిగారు, పండితరీతివార్లు వరుస బడెను.

అనంతరము అభ్యర్థములు ఆంతోపన్యాసము నొకరికి వెనుక కరతాశక్త్యములు కలంగుచుండ దాట్లకు శేషారెడ్డిగారు కర్మముల పుష్కలములంకెక్కుట చేసిరి. మజ్జన బల రామిరెడ్డి గారిచే అభ్యర్థుల కభినందనములతో సభముగనెను.

దాదాభాయ్ నారోజి

ఈ నెల 6-వ తేదీని సాయంత్రము 6 గంటలకు శ్రీ పురాణం నాగభూషణంపంతులు ఎం. ఏ. బి. యల్ గారి ఆధ్వర్యమునాభివృద్ధికి బంధువుల సభ జరిగెను. ఈ దినకు తీర్మానము నేకగ్రీకుగా నంగీకరింపబడి భాగ్యభాగి కుటుంబమునకు తెలియజేయబడెను.

“భవభంధముల రాజకీయ శీటమును కట్టించి నేతముయొక్క గానీనాన్నత్యముకొత్తు ఏవిధ సంకల్పములకుండు ఎత్తువలయు ప్రయోగాదానములతో నాటునుడి నట్టియు, దేశభక్తిమానములతో ఆగ్రహణ్యమైవట్టియు, దాదాభాయ్ కుమార్తెగారు పరలోకమునందలిను ఈ సభవారు చింతింపుచు వారి కుటుంబమునకు తమ సానభూషిని డిల్లు దిచ్చెను.” అడిచి చా ను యంత గా భవ భంధములు గారు, కొరాలి భవరావకృష్ణారావుగారు మున్నగువారు శ్రీవారి జీవితమును గురించి స్మరించిరి.

వైద్యవిషయములు

—:0:0:—

జే. జే. ఆర్. గుప్త. ఎల్. ఎం. పి. (మధ్య ఇండియా లోని బస్సెంథాన వైద్యులు) గారు లోకసేవాధ్యయ తీవ్రమై పత్రిక కిటుల వ్రాసిరి.

1. పార్వపునెప్పి.

కొంచెము (ఒకచుట్టు) పంచదారను ఒక పెద్దపంచ పాత్రెడు (టంబరు) నీళ్లలో వేసి మగ్గిస్తుచేసి త్రాగినచో పార్వపునెప్పి తగ్గిపోవును. అటుల తగ్గనిచో మరునాడుద యము మరియొక పంచపాత్రెడు త్రాగినచో నది తప్పక తగ్గి పోవును. నే నీసాధనమువలన స్థలకొలదియందికి బాధను నివారింపజేసితిని. ఈసాధన మెరుకును. విభులము, శోలేర్పూర్, ఈ వ్యాధి మలరాగు. వచ్చిన వరల నీసాధనమే చేయవలెను. ధనవంతులు కావలెనని సుగంధద్రవ్యములను గూడ మరబత్తు లో చేర్చుకొనవచ్చును.

2. కందిగకాటు.

టించెరు ఆయోడినును కందిగ కరచిన తావున దళసరిగ రుద్దినచో బాధయును వాపును తగ్గిపోవును.

3. తేలకాటు.

మారిడిచెట్టు పూచిన రోజులలో మొదట పూత కనల బడగనే ఆ పువ్వులను నలిపి ఆచేసులకు బాగుగా రుద్దుకొనవలెను. అట్లు రుద్దుకొనిన నొక వర్షమువరకు దాని పటిమచెడదు. తేలుబట్టినవారు రాగ నే చేతులతోబట్టిన స్థలమును తాకుచు బాధపోవలెనని సంకల్పించినచో ఏన్నుచు వచ్చినవారు నవ్వును పోవును.

కుట్టినతావున కొత్తనును ఇంజుట్టచేసినచో (వ్రాపా డెరిక్ ఇంజుట్ట) బాధ తక్షణమే తగ్గును.

4. సాముకాటు.

(1) కాటుతగ్గిన తావునకు వైద్యమున గట్టిక కట్టు కట్టుట మంచిది.

(2) రక్తము బాగుగా ప్రసరించునట్లు కత్తితోకోయు టయు కాటుతగ్గినచోట పొటాసియం పర్మాంగనేటును బాగుగా రుద్దుటయు మంచిది.

(3) అరటిచెట్టు లేక కాడలనుండి వానిని నలిపి బట్టను పిడిచినట్లు పిడిచినచో రసమువచ్చును. ఆ రసము నెంతత్రా గించిన నంతమంచిది. సాధారణముగ నొకపైలుచాలును. ఈ అరటిరసమును త్రాగినందున నెట్టి ఆనారోగ్యమును కలుగదు. నేను చాలమంది కీ సాధనమువలన ఆరోగ్యమును కలిగించితిని.

పాశ్చాత్య నాగరకము వలని బాధలు.

ప్రస్తుతము సర్ రివింద్ర నాథుని రాజకీయ విషయ కాలాచనామాసముడై, ప్రతికస్తువు యొక్క తత్వమును గనుగొన యత్నింపుచున్నాడు. ఈమహామహుడు ప్రపంచమందంతటను సంచారముచేసి, ప్రతిదేశములోని పరిస్థితులనలలోకింపుచున్నాడు. ఈతడు చాలకాలము ఆమెరికా దేశములోను, జపాను దేశములోను సంచరించుచున్నాడు. ప్రాప్తమైన దేశము లలో కొంతకాలము నివసించుటచే తండాదేశముల స్థితిగతులను బాగుగ తెలిసి, తత్కాలమున రెండువిషయములను నేర్చుకొనెను. ఐరోపా, ఆమెరికా భండములలో విభృంభణము గాంచుచున్న దేశములలో ప్రాయములు గొప్పవిషమత్తునమానము లనియు, యా కృత్యముల నిలచువారి ఆత్మనినాశము నొందుననియు యారెడు తెలిసికొనిన మొదటి విషయము. అందుచే పాశ్చాత్యులు, పార్శ్వత్యాగముతో విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వమును గుర్తెఱుంగలేక, మానవ పురోవృద్ధికి మాన్యనిరోధకు లగుచున్నారు. ఐరోపాభండమున జరుగుచున్న మహాసంగ్రామ విగ్రాహితీయతాభిప్రాయ జనికేమే అని సర్ రివింద్రుని అభిప్రాయము. బాతీయతాభిప్రాయములు మానవునియొక్క యు, సంఘముయొక్కయు సర్వశ్రేష్టలను పెంపొందింపక, మనుజులయంద్రసమానులగ జేసి, వారి వ్యక్తిత్వమును రూపుమాపుచేసి, మరకవికరుని యభిప్రాయము. బాతీయతను నెలకొల్పుతత్వము, విశ్వ భ్రాతృత్వమునకు ప్రత్యక్షవిరుద్ధము. ఈ అభిప్రాయములను ఆమెరికా దేశములో ననేకసభలలోనితడు వ్యక్తీకరించి, అచ్చటివారి మానసముల నివిషయమై మోచింపునట్లు ప్రతిపదీసెను. ఎంతకాలమువరకును ప్రజయును సుమకాదగో, ఎంతకాలమువరకును ప్రపంచమున శాంతి నెలకొల్పుబడగో, ఎంతకాలమువరకును మానవాదర్శములు ఫలవంతములు కాబాలగో, అంతకుమును, బాతులన్నయు స్వరక్షకాగ్రము ప్రత్యేకత్యాగ నుండక తప్పదు. అందు చిన్నబాతులు, బలవంతము లగు పెద్దబాతులవారి అధీనముననుండి, వారి రక్షణము సేయించునను. ఒక తెగవారి బాతీయతాభిమానము, కృత్యమునకు బెడదవలె, ఆత్మరక్షణమున కత్యవసరము.

“బెంగాలీ” పత్రిక.

స్థానిక ప్రభుత్వములు

పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము

మా. ఎమ్. రామచంద్ర రావుగారు.

(మొన్నటి తరువాయి)

ఇదిగోమరు.

ఇక నినుపదారులు, ఇరిగేషను కమిషనులు నెత్తు కొనవలసియున్నది. ఈ రెంటికి కుండును స్థానిక ప్రభుత్వముల కిది యసంతృప్తికరముగనున్నది. పట్టణ, డిపార్టుమెంటుల నిర్మాణము, తదుద్యోగల శాసనములు మున్నగు సంగతుల నిండియా దొరతనమువారి పరిష్కారించుచున్నారు. ఇరిగేషను మున్నగు ప్రజాసౌకర్య కార్యములకు ధనము నిచ్చు బాధ్యత ఇండియా దొరతనమువారిగనుండున్నది. వర్తమానమున ఇరిగేషను పనులకు ధనము నుడుపు పెట్టుటయందు కొన్ని చిక్కులున్నవి. లాభకర కార్యములలో పెద్దవాని కన్నీటికిని ఇండియా దొరతనమువారు ధనము నిచ్చుచున్నారు. వీరికి ధన లోపము కలిగిన, ఇరిగేషను కార్యములకు లోపములు గలుగుచున్నవి. కాలవలు మున్నగువాని వలన వచ్చిన లాభమున, ప్రాంతాలవలన వర్షరాల మరమ్మత్తునకు గాని, నూతనపు పనుల తలపెట్టుటయందు గాని వినియోగించుటకు రాష్ట్రీయదొరతనముల కధికారమునొసగిన చాల లాభ ముండు ననియు, తన్మూలమున ఇరిగేషనుపనులు విడివిడియందు ననియు కమిషనువారికి నూచింపబడినది. ఇరిగేషనువిషయములను రాష్ట్రీయదొరతనములవశే మొనరించిన, మిగులప్రయోజనకారియై యుండునని కమిషనువారు గూడ సెప్పకొని యున్నారు. వర్తమానమున నమలున నున్న విధానమువలన లాభములను నష్టములును గూడ నున్నవి. అన్ని రాష్ట్రములయందలి ఇరిగేషను పనుల విమర్శించి, వాని కన్నీటికిని ధనమును గూర్చు సభికార మొక్క ఇండియాదొరతనమువారి పరమున నుండుట చే, రాష్ట్రములయందీ కార్యములు విడివిడియందని రాష్ట్ర పాలకులుగూడ తలంచుచున్నారు. ఇరిగేషనుకమిషనువారి నూచనములు ఇంజనీయరు సర్ ఆర్థురకాటనుగారి యభిప్రాయముల ననుసరింపక యున్నది. ఇతర కార్యభారములేక నిరంతరమును ఇరిగేషనుపనులయందు చరించు నావిగేషను ఇరిగేషను బోర్డులను ప్రతిరాష్ట్రమునను నెలకొల్పి కాటనుగారి వాంఛ. ఈ కార్యముల చక్కచేయు రాష్ట్రముల యందలి కార్యనిర్వాహక సంఘములు సమర్థములుగావు. ఇంజనీయరుగాక, మరయిద్దరు ముగ్గురు సభ్యులు గల ప్రత్యేక సంఘములు ప్రతిరాష్ట్రమునను నెలవడవలయును. ఇరిగేషను, రాకపోకమార్గములకు సంబంధించిన యావత్తువిషయముల నీ సంఘములు పరిపాలింపవలసి యున్నది. బోర్డుల నేర్పడిన పని శీఘ్రముగ సాగినేరదని కొందరెడిరింతురు. కాని విషయముల విమర్శించుట యావశ్యకము. విషయము కష్టమైన, తీర్మాన మాలస్యముకాక తప్పదు. ఇరిగేషను పట్టికువచ్చు డిపార్టుమెంటులలోని యుద్యోగులను తప్ప యితర కార్యభారము గల యుద్యోగుల నీబోర్డులయందు నియమింపరాదు. ఈ యేర్పాటువలన గూడ వ్యవస్థ సంతృప్తికరము గానియెడల సభ్యుల తొలగించి నూతనసభ్యుల నేర్పాటుచేయవలయును. ఉద్యోగమున నున్నంత కాలమును ఉద్యోగిని గౌరవించి యాతనియందు విశ్వాస ముంపవలయును. అత డసమర్థుడగుగాని, నీతి బాహ్య వర్తనమునుగాని వెలువరించినపు డాతని నాస్థానము నుండి దొలగించి, వేరొకని నియోగింపవలయునే గాని అతని నా స్థానముననే యుంచి అడుగడుగునకు తిట్టుచు, విశ్వసింపక యుండుట పట్టికు వచ్చు బోర్డునకు డేనుయ గాదు. వ్యవసారములను తమ యిష్టానాసాము నడపుటకు బోర్డువారు స్వేచ్ఛ గలిగియుండవలెను. కొంతవైకమును వారివశే మొనర్చి, బోర్డువారిచర్యను తమకు నివేదింప దొరతనమువారు కానించుట యుక్తము.

పట్టికువచ్చు శాఖ కడు విస్తీర్ణము. శాఖకు వినియోగించినద్రవ్యము చాల స్వల్పము కాబట్టి ఇండియాయందు పట్టికువచ్చు శాఖ లేదనుటయే యత్కృష్టము. కనుక మన గౌరవమును కాపాడుకొన దలచితిమేని గత శతాబ్దమున జరుగవలసి యుండిన కార్యముల నీదశవర్షములయందును జరుపవలసియున్నది. ఈకార్య నిర్వహణమునకు నిపులులు తమ యావచ్చుకొని వినియోగింపవలసి యున్నది. కానియెడల కార్యములును జరుగనేరవు. “ఏమియు పాటుపడక, చల్లగ కూర్చొనుము” అను పాదపా

టును పట్టికువచ్చు బోర్డువారు కామకొనలేదు. ఇంతవరకు నీశాఖవారు మైనుక్రమునే గమనించి యున్నారు. “ఏ నష్టమైన భరింపుము. ఔ మ బా ధ వలన ప్రజలు మలమల మాడినను సరే. కోర్టు, నీటివసతి లేనికారణమున లక్షలకొలది యాదాయము గంకలనినను సరే. కదలకూడదు ఏకార్యము నొనర్చుకూడదను సంకల్పమున నింతకాలము పట్టికువచ్చు బోర్డువారు పనిచేసిరి. ఈ భావమును తొలగించి యిప్పుడు ప్రతి సభ్యునియొడుటను “కార్యపరుడవు గమ్ము” యెన్నరించు వాక్యములను నెలకొల్పవలసియున్నది. ఏకార్యము మైన దలపెట్టుటకు పూర్వము తమయంద్యోగులను కలవర్చువారికి తెలియ చేయవలయును. కొన్ని లక్షల ప్రజయు, సుమారు 40 లక్షల యాదాయమును కలవర్చువారి వశమొందును గాని 1500 రూపాయలకు మించిన కార్యము నెఱవేరిగాని తమ యిష్టానాసారము తీర్చినంత కలవర్చువారి కధికారములేదు. కనుక వీరు రివెన్యూ బోర్డువారికి తెలియ చేసి కొన, నింతవ్యయము నామోదింప వారి కధికారము లేనందున, కలవర్చువారి కిచ్చు పుష్కల స్థానిక కార్యనిర్వాహక సభకెత్తును. కాని 15 వేల రూపాయలకు మించిన వ్యయము నంగీకరింప వీరికి హక్కు లేకపోవుటచే అవిషయమును వీరు సామ్రాజ్య సభ కను వు గు రు. చిన్న రాష్ట్రముల మంచి చెడ్డలు తెక్కచేయు నీ సామ్రాజ్య సంఘమువారు వ్యయపుబాధ్యతల తప్పించుకొనజూతురు. కనుక కలవర్చువారి విజ్ఞప్తి ఇంగ్లాండున కేగును. అచట మరిరెండు బోర్డులు వై విషయమును చర్చించును. ఇంతకును ప్రయోజనమేమి? ఫలిత మెద్దియు గానరాదు. ఫలితమున్న నది యావశ్యకతలకు సరియైనది గాదని సుమారు 40 సం॥ల క్రిందట కాటనుగారనియున్నారు. అప్పటినుండి అధికారవిభజన సంఘమువారి మూలమున కొంతయభివృద్ధి కలిగినదిగాని కాటనుగారధిక్షేపించిన రాజ్యాంగతంత్ర మింతవరకును అమలులోనున్నది. ఇండియాదొరతనమువారి యభిమతములేనిది, స్థానిక ప్రభుత్వములు తమరాష్ట్రమునందలి ఇరిగేషను కార్యమును నడపుకొనుటకు వీలులేదు. నూతనోద్యమముల జొరుకొన హక్కులేదు.

ఇనుపదారులు

ఇనుపదారులస్థితి ఇరిగేషనుకంటె వీనమై యున్నది. ఇనుపదారుల యధికారమునంతయు కేంద్రీకరించినందున స్థానిక ప్రభుత్వముల యధికారమునకు కొంతకలిగి ప్రజల కసంతృప్తి గలిగినది. ఇనుపదారిబోర్డు నేర్పడిచి దొరతనమువారు తమ విధ్యుక్తముల కొన్నిటి నీబోర్డున కప్పగించినవారైరి. పట్టికు వచ్చు డిపార్టుమెంటులో సౌకశాఖ నుండి యినుపదారులకు దొరతనమువారికి క్రొత్తసంఘము నేర్పడిచిరి. ఈ సంఘమున సౌక యధ్యక్షుడును, నిరువురుసభ్యులును గలరు. ఈబోర్డునకు ఇనుపదారుల చట్టముప్రకారము ఆలోచనసభా యుతు డను రాజప్రతినిధి యధికారములు కొన్ని ప్రసాదింపబడినవి. దొరతనమువారు సామ్యము ప్రోగుచేసి యినుపదారులను నెలకొల్పిరి. ఇనుపదారులు రాష్ట్రీయములు గాకపోవుట చే ఇనుపదారి బోర్డు వంటి ముఖ్యాధికారముగల యొక సంఘ ముండుట యావశ్యకము. బోర్డు ఏ ఏడుటకు పూర్వము రాష్ట్రీయ దొరతనములకు ఇనుపదారుల యందు పాలనాధికార ముండెడిది. బోర్డు స్థాపింపబడిన యనంతరమున రాష్ట్రీయ దొరతనముల కుండుకొన్న సభికారముల నూడదెక్కి, దొరతనమువారి యధికారములను బోర్డున కొనగిరి. వై మార్పు వలన, ప్రయాణీకుల సౌకర్యము మున్నగు సనేక విషయములయందు దఖలు పుచ్చుకొన రాష్ట్రీయ దొరతనము లక్ష్యమగుటయు, ఇనుపదారుల యధికారము లన్నియు నొకపో గుండుటయు సంభవించినవి. ప్రస్తుతపు ఏర్పాటులు ప్రజలకు గాని, స్థానిక ప్రభుత్వములకు గాని సమర్థముగ నుండుటలేదు. కొన్ని ప్రభుత్వములు తమయ సంతృప్తిని వెలువరించి యున్నవి. జిల్లాబోర్డు ఇనుపదారి నిర్మాణమున నిటీవల కొన్ని రాష్ట్రీయ దొరతనములు తమ తమపాలనానిధానము యినుపదారి లను విపులపరచియున్నవి. ఇండియా దొరతనమువారి ప్రోత్సాహ కారణమున జిల్లా బోర్డులు ఇనుపదారుల నిర్మాణమునకు పూనుకొనినవి. రాష్ట్రీయదొరతనముల దీనావస్థనుబట్టి జిల్లాబోర్డులకు ధనమాదిగా గల విషయములయందు దనేకమగు చిక్కు లేర్పడి యున్నది.

రాష్ట్రీయదొరతనముల వశమొనరింపబడిన డిపార్టుమెంటులలో నండియా దొరతనమువారి కెట్టి యధికారము న్నదియు నింతవరకు వివరించినది. ఇట్టి వివరణమువలన కడచిన కొలదివత్సరముల యందు ఆరి కవిషయము లయందును, పరిపా

లనా విధానములకు యందును, పురోవృద్ధిలేదని నావాదముగాదు. వర్తమానపాలనా విధానమే యోగ్యమని వాదించు వారి వాదమును నేను గమనింపకపో లేదు. అధికారవిభజన మింకను జరుగుట యావశ్యకము. పాశ్చాత్య రాజ్యాంగవిధానములు ప్రబలికొలదియు వైవిషయము నుపేక్షచేసిన ప్రమాద మధికముకాగలదు. దేశపురోవృద్ధి కావశ్యకమగు సమస్యల నెన్నిటినిో పరిష్కరింపవలసి యున్నదిగాన, తమవిధ్యుక్తమును క్రమమగురీతిని నెఱవేర్చవలయునన్న రాష్ట్రీయదొరతనములకు ఇండియా దొరతనమువారు చరింత యధికార మొనరుదును. వర్తమా నున హిందూ దేశభవపాలనా బాధ్యతలన్నియు ఇండియాదొరతని ఇండియాదొరతనములవై నాధారపడియున్నవి. ఈవిధానమును మార్చి, కేంద్రీకరింపదగిన యధికారములను మాత్రమే, ఇండియా దొరతనమువారి వశమొనరించి తక్కిన పగు స్థానికమగు సభికారములను రాష్ట్రీయ దొరతనముల కొనగవలయును. పరిపాలనాధికారముల నీతరగన ఇండియా దొరతనమునకును రాష్ట్రీయ దొరతనములకును పంచకలసి యున్నది.

రాయలుకమిషనువారి యభిప్రాయము.

ఇప్పుడమలులోనున్న పరిపాలనా తంత్రమును రాయలు కమిషను వారామోదించియున్నారు. ఇండియా దొరతనము వారికిని రాష్ట్రీయ దొరతనమునకును గల అన్యోన్య సంబంధములు నూతన పరిస్థితుల ననుసరించి మారుమండవలయును. స్థితిగతులనుబట్టి స్థానిక ప్రభుత్వముల యధికారములను తగ్గించుట హెచ్చించుట మున్నగు పెద్దతనము ఇండియా దొరతనమునకును ఇండియా మంత్రికిని ఉండవలయునని కమిషనువారి భిప్రాయపడిరి. కనుక వర్తమాన విధానమునే య మలు జరుపవలసినదని కమిషనర్లు తలంచిరి. స్థానిక దొరతనములకు పరిపాలనాధికారములను చెందజేయుటను గూర్చి వారు నూచించిన ఉపాయము లంతయెన్నదగినవికావు. అధికార కేంద్రీకరణమువలన కలిగిన నష్టములను తొలగింప నీనూచనములు సమర్థవంతములుకావు. అధికార విభజనముకొరకు విశ్వప్రయత్నములు జరుగుచుండినను అట్టివిభజన ముద్యోగుల యిష్టాయున్నతలవై నాధారపడియుండుటచేత లభ్యపడలేదు. వైనివివరింపబడిన తమయభిప్రాయములకు కారణములెట్టియొ కమిషనులు తెలియబరుపలేదు. నీడెనుహము ప్రభు వొనర్చిన (కమిషనువారి కార్యములవై) ఖండిన మెంతయు నంగీకృతమైయున్నది. ఎన్నియొ ఛేదరలు పరిపాలనము లేర్పడియుండ వానిని కమిషనులు పొడిచిరి గారు. ఆ దొరతనముల నాధారము తేసికొనిన, ఇండియా పరిపాలన విషయమున వీరి కెంతయు సహాయ మలనడియుండును. తన్మూలమున రాజనీతిజ్ఞ యుచితిమగు నూచనము లేన్నిటినిో కమిషను ల్లోనన్న నవకాశ ముండెడిది. వైగా కమిషనులు ముఖ్యాంశమును పరిష్కరింప లేక పోయిరి. ఎప్పటికెప్పుడీ ప్రస్తుత మనుతీరున రాజ్యమును నడపుట ప్రమాదకరము. అర్థ శతాబ్దమునుండి రాష్ట్రీయదొరతనములు స్వస్థతతో పరిపాలనా విధానముల క్రమక్రమముగ నారిలేసినవి. కనుక ఇండియా దొరతనమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనకుండనె యీ దొరతనములు తమ కార్యములను చక్కజేసికొనగలవు. వర్తమాన పాలనావిధానము 1858 సం॥మున నేర్పడినది లగాయతు, పరిపాలనమున నెట్టి పురోవృద్ధి గలిగినదియు కమిషనులు గమనింప లేదు. అధికారవిభజనపద్ధతి స్థానికపరిపాలకులకు స్వేచ్ఛను ప్రసాదింప ననుసర్థమైయున్నది; గనుక ఉభయవ్యయముల హక్కులను కేటించు నూతనమగు ఏర్పాటుల శాస్త్రీయ మొనరించుటయే తరుణోపాయము. ఇట్లొనరించినందువలన లాభము లనేకములున్నవి. సాంఘిక రాజకీయాదివిషయముల సౌక రాష్ట్రీయమొక రాష్ట్రీయము మించజూచుచు దేశమున కభివృద్ధిని దెచ్చును. రాష్ట్రీయదొరతనములకు గౌరవ మధికమై సామగ్ధ్యము నార్జించును. తమస్థితిగతుల కనుగుణమగుటలు చరించి యభివృద్ధి నిండుటకు రాష్ట్రీయ దొరతనముల కవకాశము గలుగును. ఇట్టి పరిపాలనమువలన ప్రజలకు డేనుమగును. తుట్టుతుడకు రాష్ట్రీయములకు స్వేచ్ఛ యలవడగలదు. సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించిన యంశములను ఇండియా దొరతనమునకు విడిచివెట్టి రాష్ట్రీయదొరతనములు రాష్ట్రీయ కార్యభారమును ఇండియా దొరతనమునకు తగ్గించును. తత్కారణమున ఇండియా దొరతనము వారికి స్వేచ్ఛయలవడి, హిందూదేశమున కంతకును సంబంధించిన యంశములను వారు క్రమముగ పరికిరింప గలుగుదురు.

ప్రజాపరిపాలనము.

ఇంతవరకు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి ముచ్చటించితిని. రాష్ట్రపాలనము కుత్తర వాదులుగాని ఉద్యోగుల వాదమున నున్నది. ఉద్యోగులు ప్రజల ప్రజాప్రతినిధులచే నిండిన శాసనసభలకు ఇంగ్లాండు మంత్రులవలె వాదించుచున్నది. హిందూ దేశమున రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లీతరులేవు. గనుక ఇంగ్లాండు మంత్రులవలెనుండునట్లు నిర్బంధములు పాటించుటకును నిట్లు ప్రజాస్వామ్యమును నిర్మించుటకును రాష్ట్రీయ దోరతనములు పన్నుల చెల్లించుచుగాని పన్నులనిచ్చుట గాని, పన్నుల నిచ్చు వారికి లాభమునుండుట గాని జరుగలేదు. రాష్ట్రీయ దోరతనముచేతను నిండియా దోరతనమువారికి మాత్రమే హక్కున్నదిగాన న ప్రమాణ ప్రతినిధులను నిర్బంధించునట్లుగా నున్నవారికన్న ముల యధికారములను తేలిచినయెడల, యిది చర్యలనుండిన గతములు నశించి ప్రమాణమునాటిల నని వాదించవచ్చును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు కార్యచరణ స్వేచ్ఛలభ్యవహరమునైనది మానప్రజాముగాని చక్రమానమున నరుగు నున్నట్లు ఆధికారి తేగ యొక్క స్వాతంత్ర్యములను హెచ్చించు మాత్రలంపుగాదు. రాష్ట్రీయ దోరతనముల నిండియా దోరతనమువారి పరిత్రాణమున నుండి తొలగించినందున తదధికారమునకు మార్గ కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థలపై ప్రజల కధికారము నొసగుట యుక్తము. భారతదేశ పాలక వర్గమున ప్రజాపరిపాలనము న కడమిచ్చి ప్రజలకు విజయగుణికార మొసగిన గాని, రాష్ట్రీయ పన్నుల వింకను హెచ్చించుట కనకారములు గలుగజేయ గాదని సర్వేక్షణ మొనర్చుచుగాని వాముల కమిషనునెరుట సాక్ష్యమిచ్చియున్నాడు. ఈ కేసు గోఖలే మహానీయులగుడ మొనర్చుచున్నారితే తలచియుండెను. రాష్ట్రీయ విషయముల నన్నిటిని తీర్మానింప, రాష్ట్రీపాలకులనే పెద్దల సేనవృత్తి నయి, రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థలచర్యల వినిర్బంధ ప్రజాప్రతినిధుల కనకారమునకు నట్లొనర్చవలయును. ఆధిక పరిపాలక స్వేచ్ఛలను రాష్ట్రీయ దోరతనములకు లభ్యపడజేసిన యెడల నది మాను నిర్బంధముల లోబడవలయును. (1) ప్రతి రాష్ట్రీయమునందు, ఇంగ్లాండులో నేర్పరుపబడిన గవర్నరును, కార్యనిర్వాహక వర్గ మొకటియు నుండవలయును. హిందూ దేశ సమస్యలను తీర్మానింప ఇంగ్లాండు స్వచ్ఛంద వాతావరణమున కర్హత సృష్టించునట్లుచేయు నదిగోగి యవసరము. దేశపరిపాలనోన్నత బాధ్యతలను భరింప నొక సెంటరియగు నొక వ్యక్తిని నేమిందుకుంటే ముగ్గురు నలుగురు సభ్యులు గల సంఘము నేర్పించుట యుక్తమైయున్నది. (2) రాష్ట్రీయ ఆచార్యులు చదివులపట్టికలు శాసన సభవారు విపులముగ చర్చించి యామోదింపను తీర్మానింపను ఆ సభ కధికారముండవలయును. (3) రాష్ట్రీయ జీతసభ్యులలో నొకాడను "రాష్ట్రీ పాలనమునకు సంబంధించిన కార్యములను" శాసన సభలో ప్రవేశ పెట్టవలసివచ్చును. సభాధ్యక్షులకు విన్నవించుకోనిన, నాకును సభజేయుపరలెను. 1913 సం॥ ముగ శాసనసభలను విడిచివేయక పూర్వమే ఆ సభవారును గోఖలేగారు మొనర్చుచున్నట్లు చెప్పింది. ముఖ్యమంత్రి సంస్కరణములకు ప్రయోజనము లేకపోయెను. ఆధిక పరిపాలనాది విషయములను శాసనసభలకు రాష్ట్రీయ దోరతనములపై నెట్టి యధికారము నేర్పజేయదు. గనుక రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును ప్రజాపరిపాలన మొనర్చు, రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహకమున శాసనసభలకు విజయగుణ పాలనాధికారముల నియమలయును. ఈ విషయమే దేశీయ చర్యలను సహజముగా లోబడిన సూచనములనొనర్చుచున్నది.

జూలై 21, వరద రాజులు నాయకులుగా

తిరువూరుకుండి పిల్లలు న్యాయుండియా పత్రికకు వ్రాసిరి. నేను హోమరులు స్వదేశీ యుద్ధములనుగూర్చి యుద్ధానందములకు సంపాదించుచేయు నంగీకరించినందులకు నన్నభినందించుచు దివానుబహదూరు పి. కేశవీశ్వర గారు మున్నగు వారు పలువురు నాకు లేఖలను వ్రాసిరి. నేను వారికందరికిని నా కృతజ్ఞతను విన్నవించుచున్నాను. ఇంకను చాల లేఖలు వచ్చినవి. వారముదినములలో నేను ప్రయాణమునకు ఏర్పాటు చేసి కొనుచున్నాను. హోమరులువలన జమిందారులకంటె చేతిలకే భార మధికము కలుగును. వారికి పారిశ్రామికవిద్యా విషయములందు చాల లాభము కలుగగలదని నాయభిప్రాయము.

జాతీయ విద్య

అందలి ప్రధానాంశములు.

విద్యావిషయమున ప్రపంచము నందలి నాగరిక దేశము లన్నియు దివ్యవిద్య గాంచుచుండ, హిందూ దేశము ప్రాత విధానముల ననుసరించి విద్య నేర్పుకొనుచు వృద్ధి పొంద లేకున్నది. జీవనముతో సంబంధములేక, విద్యార్థి యొక్క ధీశక్తిని దిండుపంచుచు, వారి శక్తిరాగోగ్యమును నశింపజేయుచు, వారి మతావేశమును, దేశభక్తిని పెంపొందింపక యావిద్యార్థులు దేశమున కెన్నియో అనగములను వాటిల్లి జేయుచున్నవి. ఈయనవర్గాలు కానిగాని విద్యాలయములలో విద్య నభ్యసించిన వారు, హిందూ దేశములోని విద్యార్థుల జూచి వారిని బుద్ధి మాంద్యము గలవారనియు, నిర్లక్ష్యస్వభావము గలవారనియు నిందించుట యందు ఆశ్చర్య మేమియు లేదు. కాని, భారతీయులపై నిందాకోపణముచేయు ఆంగ్లేయులు, తమకు ఆత్మవిశ్వాసము, పరిపాలనాశక్తి, మున్నగు చహుధులు లభింపవలెనని విద్యార్థిభావముతో కారణమనియు, యిచ్చట భారతీయుల కొంగుబడు విద్య వారి బుద్ధిని కానమునకు భంగకరముగనుండి, వారల స్వేచ్ఛలను మాత్రము ప్రయత్నించుచు, ఇట్టి విద్యార్థిభావముల నెలకొల్పుటకు తమ దేశభావ కారణభూతులనియు గుర్తెలుంగవలెను.

ఇంగ్లాండు దేశములోని విద్యార్థుల విద్యాసౌకర్యములను గూర్చి విపులముగ నిచ్చట వ్రాసుచున్నాము. ఇంగ్లాండులో విద్య యువకుని భావోద్దేశజంకారముగాను, ఆత్మిక శాస్త్రకాభివృద్ధి దాచుకముగాను నుండును. ఆంగ్ల విద్యార్థికి, విద్యాశాలయందు దేశభక్తిని సంపూర్ణముగ చిన్నతనముననుండియు నలవడజేసి, ఆతని భావముల నుద్దేశింపజేసి, తత్కాలమున నాతడు దేశసేవ జేయవలయుననెడి యున్నతాశయములతో కృషి సల్పునట్లు విద్యావిధానములయందు దేర్పాటు చేయబడియున్నది. కాని, హిందూ దేశమున ప్రతి విద్యార్థియు, పరీక్షలందు కృతార్థుడై, గొప్పయుద్యోగముల నందవలయుననెడి స్వాధ్యయముతో నేర్పజేయుచుండు నటుల విద్యా వ్యవస్థ దేర్పాటుచేయుచున్నది. ఆంగ్ల భారతీయ విద్యావిధానముల కెట్టి వ్యత్యాసమున్నదో గమనింపుము! "వృక్షశరీరుడై, ప్రాపంచిక విషయములతో సంబంధముగలిగి, మునుజులీతి మిగుల తొరముగ సన్యాసింపబడుచు, కిన్న నాటనుండియు ఆత్మ విశ్వాసము నలవడజేసికొని, జీవితకృషి ములను మిగుల ధైర్యముతో తృప్తికరింపుచు, ఆంగ్లయువకు లొప్పుచుండునని" యొక ప్రాచీన విద్యాభిమాని వ్రాసియున్నాడు.

ఇప్పుడు జాతీయవిద్య ఆకళ్యణని యెల్లరును అభిప్రాయపడుకాలము వచ్చినది. అందుచే జాతీయవిద్యలోని ప్రధానాంశములను గూర్చి యిందుక చెప్పవలసియున్నది. విద్య ధీశక్తిని పెంపొందించి, మానసమున వికసింపజేయుచుండుచుండ, ప్రవేశపరీక్ష తరగతులకు ఆంగ్లభాష నుడై యేర్పరిమితి పుస్తకములు పఠాపఠ పఠపఠములను. మన భాషను స్వతంత్రతలో చదవమనెడిది, కాల కరువున బయలుదేరు సమస్యల పరిష్కారములకు శక్తి గలవారై యుండవలెను. ఇప్పటి విద్యావిధానముల ననుసరించి, విద్యార్థి స్వతంత్రత లోచనము గడంగ జాలను. పరిపాలక విషయములకు భాషక ముందుకొనుట తోడనే యానిపని అగుచున్నది. ఈ విషయములను మరచిపోవుచు నేమో యని యాని భయము. ఇట్టి భయము తోడనే యాతని విద్యార్థి దశ గడచి పోవుచున్నది. కావున, సర్వవిధము భాషను ముందుగా ధీశక్తిని, స్వతంత్రత లోచనము సలుపగల ధైర్యమును, విద్యార్థికి నలవడజేయు విద్యావిధానములు వాంఛనీయములు.

కాని, మానసవికాసము తోడనే మనము తృప్తి నొందరాదు. అట్లయిన మానప్రపంచ మెంతయో రమణీయముగ నుండియుండును. కాని యీ కాలమున విద్యార్థులు భావోద్దేశ జనకములుగ మాత్రమే యుండి, ధీవికాస దాచుకములగ నుండకపోవుటచే, మానవుని బుద్ధి అంతయు నిర్లక్ష్యతాశయముల కొరకు దుర్వినియోగము జేయబడుచున్నది. అందుచేతనే యామోద సంక్రామము సంప్రాప్తమైనది. ప్రస్తుతము పాఠశాలలలో గజపడు ఆశయములు తృప్తికరముగ లేవు. అవి మానవుని స్వాధ్యయతత్వము నలవడజేయుచున్నవి. భారతీయ యువకుని దేశభక్తిపూరితునిగ, జీయవలెననియు, తనదేశమునకును, సోదరులకు నుత్తమము జేకూర్చుట కతడు పాటుపడవలెననియు, యాతడు జీవించుటవలన యాతని సంఘ మభివృద్ధి సొందవలయుననియు, ఇట్టి ఆశయములను

నుసాధ్యము చేయుటకు తగినవిద్యను ఆతనికి గజపవలెననియు మేము నొక్కినక్కాడింపుచున్నాము. ఇట్టి ఆశయములన్నియు, దేశీయులగు పూర్వుల ఘన చారిత్రముల పఠించిన గాని ఫలవంతులు గానేరవు. ఇందు మూలమున నీతడు మాతృదేశ సేవ పరుడై, స్వాధ్యయమున వర్తించుటకు ఉపాధ్యాయుడు చిన్న నాటనుండియు భాగత వీరుల చరిత్రముల నీతనికి నేర్పుచుండవలయును. తరువాత, యువకుల శీలము వృద్ధి గాంచవలెను. వీరు కార్యాలయములలో కూర్చుని, గ్రంథశాల జేపము చేయుచు కాలమును వెళ్ళబుట్టుట వలన లాభము లేదు. వీరు గ్రంథపఠకములన సంపాదించిన విజ్ఞానమును, జీవనమున క్రియాపూర్వకముగ నుపయోగింపజేయుట వారై యుండవలెను. — జంబాయి క్రానికలు.

రెడ్డి మహాజన సభ - సి. కే. రెడ్డిగారి లేఖ.

నెల్లూరు రెడ్డిమహాజనసభ నుండి గతరాత్రి యింటికి వచ్చి నా బల్లపై నుండిన 29-వ తేదీ గల జన్మినుపత్రికను చదివితిని. అందు అభ్యక్షుని అభ్యక్షకోపన్యాసమును గూర్చి మీరు వ్రాసిన ప్రధానవ్యాసమందలి విషయములను చదువగా నాకు చాల నచ్చెరువు కలిగినది.

(2) వ్యక్తిసంఘములు సాంఘిక విద్యావిషయములందు సంఘాభివృద్ధికి తోడ్పడవలెను. రాజకీయ విషయములను కాంగ్రెసు సభకును సభాశాఖలకును వదలవలె ననునదియే అభ్యక్షోపన్యాస సారాంశము. రాజకీయ విషయములను కాంగ్రెసుసభకు వదలవలెననుటకు కారణము లందరకును విచిత్రమే.

(3) అట్లు చెప్పటలో వారిదోషమేమో నేను గ్రహింపబడాలనున్నాను. ప్రతిస్వల్పసంఘమును గూడ సాంఘిక విద్యావిషయములను మూలకు ద్రోసి రాజకీయాంధోళనముతో మునిగి తేలవలెనని మీరు చెప్పసాహసించెదరా?

(4) ఈసభవారు రాజకీయములను పరిత్యజించియుండ అభ్యక్షులు రాజకీయములను పేర్కొనుట అనుచితమని మీరు వ్రాసితిరి. ఈవిషయమున అభ్యక్షులు సభవారి సంకల్పమునకు ప్రతికూలముగ పనిచేయలేదనియు సభవారు అభ్యక్షులనుగూడ రాజకీయములను పరిత్యజించిరియును అభ్యక్షోపన్యాసము వలననే తెల్లము కాగలదు. వ్యక్తిసంఘ సమావేశములు సాంఘిక విద్యా విషయక లోపములను తొలగించుటకు మాత్రమే ప్రయత్నించి రాజకీయములను కాంగ్రెసుసభకు వదలవలె ననునదియే ఆభాగము. దానినిగూర్చి వ్యాఖ్యాన మనవసరము.

(5) అభ్యక్షునకు కాంగ్రెసు అనబడు సంఘవిషయము తెలియును తెలియవని మీరు వ్రాసితిరి. ఆయన కావిషయములు తెలిసినను తెలియకున్నను ఆయన నెరింగినవారు ఆయన నుగూర్చి ఇంకొకవిధముగ తలంచుచున్నాను. ఆయన నుడివిన విషయములు మీరు తాకియుండుటచే మీరు పరమవాత్సల్యము గడగిన తోచెడిది ఇది చింతనీయము.

(6) వెనుక స్వరూపమున గానున్న స్వభావమున నైన కాంగ్రెసుసభ జాతీయముగ నుండెను గాని ఇప్పుడది కేవలము వ్యక్తిసంఘమని మీరు వ్రాసితిరి. అది ఏ సంఘమునకు చేరినది. ఎప్పుడినుండి? గత వత్సరము మహామృత్యు సోదరులు గూడ కాంగ్రెసుసంఘమున చేరినప్పుడినుండిమా?

(7) కాన మీరు ఇతరులతో ఏకీభవించబడాలని ఏకీభవించబడాలనుకొను విషయములందు కొంత నిదానమును చూపదగునని మే మందరము నత్యధికముగ పత్రికాభివృద్ధిని కొరుచుండుటచే మిమ్ము కొరుచున్నాము — జన్మిను.

భారతీయులను నేనలోచేర్చుట.

భారతీయుల నధికముగ నేనలోచేర్చుటకు ఇండియా దోరతనమువారిక ప్రధాన సంఘము నేర్పవలసి. స్వదేశ సంస్థానములలోని ప్రజలను గూడ నేనలోచేర్చెదరు. ఈ సంఘమున కధ్యక్షులుగ నుండవలెనని సర్వ విలియం మేయరు గారిని రాజప్రతినిధి సర్వసేవాధి పతిగార్లు కొరినందున మేయరుగా రంగీకరించిరి. పంజాబు లెస్సెంటు గవర్నరు గ్వాలియరు సింధియామహారాజు, బికనీరు మహారాజు, మూ సర్ న్నాడుహిలు, సర్ విలియం విస్సెంటు ఎల్. జి. హెచ్. హగ్నను, అష్టలెంటు జనరలు మూ మేజరుజనరలు ఏ. హెచ్. బంగ్లగార్లు సభ్యులుగా నేర్పబుటబడిరి.

రాష్ట్రీయ సంఘములు.

రాష్ట్రీయ దోరతనముల వారు ఆయా రాష్ట్రములలో నిట్టి సంఘముల నేర్పబుట వలెననియు ఆసంఘములందు భూస్వాములు వడిజాలు ప్రజానాయకులు మున్నగు అనధికారుల నధికముగ సభ్యులుగ చేర్చవలెననియును ఇండియా దోరతనము వారు నుడివిరి.

స్థానిక వార్తలు

దీపముల వేళి:—6, 7, 8 తేదీల సాయంకాలము 7-8 గంటల యీ సగరమున దీపములు వెలిగింపబడును.

హిందూ బాలికా సాతశాల; కోమలేశ్వరంపేట:— ఈ బాలికా సాతశాలకు రావుసాహెబు కలగల కన్నను పెట్టి గారు పోషకులుగా నుండుటకు సమ్మతించిరి.

చెన్నపురి నీటిసమస్య:— మైసూరు నుండి రోజువారీ రోడ్డు, సెనెతోన్ రోడ్డు, నాటానుబ్బయ్య మొదలవీధి, నాచయ్యప్ప నెట్టి వీధి, అరండల్ వీధి, మహాదేవ పేట వీధి రోజువారీ మొదలుగాగల వీధులకు నీరును గుండ సరిగ నీరువచ్చుటలేదని తెలియుచున్నది.

స్తూడెంటు క్లబ్బు:—ఈ క్లబ్బు వారి ఏర్పాటు ప్రకారము బాడ్మింటను ఆదియపునామక బిడ్డి 125-వ గృహమున ఈనెల 7 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంత్రము 5-80 గంటలకు “రామకృష్ణ ద్వైతావతారము”ను గూర్చి ఒంగోలు ఎస్. నరసింహారావు నాయకుగా రుపన్యసించెదరు.

క్రికెట్ ములగు ఏకాంబరయ్యగారు:— చిరకాలమునుండి “సుగుణవిలాస” సభాసభ్యులుగా నుండి సభ మేలు కొఱవ కష్టపడి పాటుపడిన పి. ఏకాంబరయ్యగారు (బి. ఎ. డి. ఎల్. హైకోర్టు వకీలు) చనిపోయినందున సంతాపనూచకముగ నిన్నటి దినమున సభ మాయజడినది. ఏకాంబరయ్యగారు రాంధ్రులు.

మహమ్మదీయ విద్యాసంఘ విద్యార్థి వేతనములు:—ఈ సంఘమువారు లా, పెన్షన్, ఆర్థిక, ఇంజనీరింగు, వీరిలో నేడైన చదువు విద్యార్థులకు వేతనము లియ్య నుద్దేశ్యమై యున్నార గాన యీ వేతనమును బడయగోరు విద్యార్థులు ఈనెల 15 వ తేదీలోపున సంఘ కార్యదర్శులకు దరఖాస్తు లంపునోసవలెను.

బంగారపు ఉంగరము దొరకుట:— పచ్చయ పుకతాల నాల్గవట్లాను విద్యార్థులగు కె. రామారావు గారు యీనెల 4 వ తేదీన వై. ఎం. ఎ. ఏ. మండలపునెల పై తమ కొక బంగారపు ఉంగరము దొరికినదని ఏ. రంగ నాథం గారితో చెప్పి ఆయనకు దానిని యిచ్చివేసిరి. ఆమంది రును నా ఉంగరమును పోగొట్టుకొనినవారు ఆనవాళ్ళతో ఏ. రంగ నాథంగారికి వ్రాసినచో వారాయుంగనమును పంపి వేసినరు.

దేశీయ ప్రార్థనసమాజము:— ఈ సమాజము యొక్క నూతన సంవత్సరపు మొదటి ప్రార్థనసభ యీ నెల 8-వ తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు వెంకటాచలం గో రాఘవాచారియార్ బిడ్డి 15 నెం. భవనమున జరుగును. తేమరుళ్ళ రాజగోపాలరావుగారు బి. ఏ. ఆంధ్రమఖాన యందు ప్రార్థన సభి “నవీన శాస్త్రాభివృద్ధి సహకరించిన మతము” అను విషయము గూర్చి యుపన్యసించెదరు. సామా జికులును, సభ్యులును 2 గంట లోగా వయచేయ ప్రార్థితులని కాంగ్రెస్ ప్రకటించిరి.

మహారాటా విద్యనిధి:—ఈ నిధియొక్క కార్య నిర్వాహక సంఘమువారు యీ క్రింద వివరింపబడిన విద్యార్థులకు ఈ సంవత్సరమున విద్యార్థి వేతనముల నియ్య నిశ్చయించిరి. ఎం. రామచంద్రారావుగారు, సీనియరు బి. ఏ. కాసు చెన్నపురి; బి. సర్వోత్తమరావుగారు, జూనియరు బి. ఏ. తిరువనంతపురము. టి. ఎస్. రాజగోపాలకగారు, జూనియరు బి. ఏ. చెన్నపురి; కె. రంగస్వామిరావుగారు, సీనియరు, ఇంటరు మీడిమేటు, తిరుచనాపల్లి. డి. శ్రీనివాసరావుగారు, సీనియరు యింటరుమీడిమేటు చెన్నపురి. బి. కృష్ణస్వామిరావుగారు, సీనియరు ఇంటరుమీడిమేటు, తిరుచనాపల్లి; టి. ఎస్. మల్ల హర్షణ్య రావుగారు 5 వ స్థానము, తిరువనంతపురము; టి. ఎస్. శంకర రావుగారు, 6 వ స్థానము, తిరువనంతపురము; ద్రవ్యము చాల నందున నర్సరంగ నిర్దయ విద్యార్థులకు వేతనములనియ్యలేక పోయి యి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు నిశ్చయించుచున్నారు.

న్యాయస్థాన వార్తలు

పిత్తుకథ:— పూర్వచంద్రహాస్ అను నతడు తన తండ్రిని చంపివేసినందున ఫౌజ్ పూరు సెషన్సుజడ్జిగారు వానికి ఉరిశిక్ష విధించిరి.

వాచినీ దొంగలించుట:—మారురాయి అను సొక సేన లాని కుట్టువాడు “కార్ పోలీస్” పి. ఏ. హోల్లూ క్రాఫ్టుగారి చేతి కడియారమును దొంగిలించినందుకు 100 రూ॥లు జూల్మా నా విధించబడెను.

హత్య:—గోవిందస్వామి నాయకన్ అనువాడు కొలా కర వడివేలు అనునతనితల పగులగొట్టినందులకు వానికి నవా లుగు మాసముల కఠినశిక్ష విధింపబడెను. వడివేలు ఆదెబ్బకలన రివినులు బ్రతికిచనిపోయెను.

మోటారు బండివీచుములు:— ఈనెల 2-వ తేదీ రాత్రి హంటుగోడ్డులో డియాంబలను హోటెలుకొద్ద ఆర్థుమిక్కు గారు తమ మోటారుబండిని వీచుములు తేకుండ నాపినందుకు 5 రూ॥లు జరిమానా విధింప బడెను.

దొంగతనము:— గోవిందస్వామి అనునతడు తానుకా పురమున్న యింటివారిగది తలుపులను మారు తాళములతో తెరచి లోనప్రవేశించి 95 రూ॥ల నోట్లను అపహరించి నం దుకు 2 మాసములు కఠినశిక్షయు 50 రూ॥ల జూల్మానాయు విధించబడెను.

మోసము:— రామపేట కాపురస్తుడగు సర్ వార్ హుస్సేన్ అనునతడు హైదరాబాదు వాస్తవ్యులగు నవాబు బహదూర్ చౌలాబహుద్దూర్ గారిని నూలురూపాయల స్వల్ప ద్రవ్యములో దగా చేసినందుకుగాను ఆతనికి 50 రూ॥లు జూల్మానాయు 1 సంవత్సరపు కఠినశిక్షయు విధింపబడెను.

ఆంధ్రప్రకాశిక

ప్రజాభిరామ రెడ్డిగారు

5-7-17 ఆంధ్రప్రకాశిక 4 వ పేజీ 4 వ కాలమునం దున్న వెన్సక్రములలో “ఆంధ్రప్రకాశి”ను స్వల్పము రెడ్డు” అను శీర్షిక క్రింద వ్రాయబడియున్న విషయమును చదివి దిగ్భ్రమ జెందితిని. అంగు “రెడ్డిగారికి నేతినిక కాను వ్యాస ముం బ్రకటించి స్వజాతి వైషమ్యమును సంపాదించుటకంటె స్వజాతివైషమ్యమున కవసరములగు విషయములలో జోక్యము కలుగజేసికొని స్వజాత్యభిమానమును సంపాదించు కొనుట తెన్ను” అని యున్నది.

“స్వాజాతివైషమ్యమును సంపాదించుకొనుటకంటె...” మున్నగువాక్యములతో రెడ్డిగారికి సలహానిచ్చినవారు, “స్వదేశ వైషమ్యమును సంపాదించు కొనుటకంటె స్వదేశోద్ధరణమున కవసరములగు విషయములలో జోక్యముకలుగు చేసికొని, స్వదేశాభిమానమును సంపాదించు కొనుట తెన్ను” యని మొదట తాము తెలిసికొని యుండినచో పిచ్చుటనిట్టి సలహానిచ్చియుండెడి వారుకాని నాయభిప్రాయము. దిగ్భ్రమయేలననగ స్వదేశాభిమానమును గోల్పోయిన వారికి స్వజాత్యభిమానభావము నూడ కనవించువానిని..... పురవాసి.

దాడుల తరుముట.

లండను, జులై 5:— రుద్రును అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. బ్రిజనసికి తూర్పునకు, లివిటిజా కొలియని యాకు తూర్పునకు కొన్ని శత్రుదాడుల మేము తలమివైచితిమి. వెండిజాయినునకు పక్షిణమునకు, పర్వతమునకు ఉన్న భిక్షములవద్ద శత్రువులు తీవ్రముగ పోరుచున్నారు.

యస్యాస్త్రి పటాలము.

పెట్రోగ్రాడు, జులై 5:— నెంటు వెనాకు కెప్టెన్లు యలో పెట్రోగ్రాడు స్త్రీ వైనికపటాలమును దీవించు సమయమున గూడిన సమావేశము స్తుతి పాత్రము. మొదటిదశమున 200 స్త్రీలును బాలికలును గలరు. జుట్టును పురుగుల వలె క్రాపు చేయుచుకొని పురుష వైనికవస్త్రధారిణులై తారు తుపాకుల చేతమూని యుండిరి.

మోటారుబండ్లు నడపువారికి మోచ్యుడిక:— గడచిననెల 12 వ తేదీ రాత్రి 7 గంటలకు బిస్మిల్లా అను నతడు తన మోటారును మోటారుబండికి తప్పదారిని తీసుకు యుండగా కానలియున్న పోలీసుధటుడు సరియైన మార్గముభా నికి దీసుకు నొమ్మని చెప్పినను లక్ష్యపెట్టినందున నతనికి 50 రూపాయలు జూల్మానా విధించబడెను.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

వెంట్రువెగడ విమర్శ.

అయ్యా, ఇప్పుడు మన ఆంధ్రదేశమునందు పదునెనిమిది వెగడలున్నవి. ఆ వెగడలన్నియు మంత్రులవలననే యేర్పడియుండవచ్చునని నాయభిప్రాయము. వెగడయన నేమో శబ్దకర్తా. కరాది నిఘంటువులందు కానిపించుటలేదు. వెగడయనమంత్ర కర్థమగుచున్నది. అటువైసహో ప్రగడయని యుండవలయును గాని వెగడయని యుండని నాయాశయము. మాపుర నాయము “వెంట్రువెగడ”. నేను ఎన్నిమారులు ఈవిషయమై ప్రయత్నించినను ఎవ్వరును నాయనకళంకమును కనిపింపకుండజేయలేరి. నేనీ తీరున తలంచుచున్నాను. వెంటరాప్రగడా యని మాపురమందున నెనకోసంబోధనజేసి యుందురు. దాని నేమాపారులు వెంట్రువెగడయని వాడుచున్నారు. ఈశంకను బుధజనులు పత్రికాముఖమున తెలియజేయుగలదులకును పిన్న వాడనైనను నాయభిరుత మీదెప్పుగలదులకు నెంతయు విన్నవించు చున్నాను.

దొంతం శెట్టి నాగేశ్వరరావు.

II

బలవంతపు బ్రాహ్మణ్యము.

అయ్యా, రాజీలుతాలాకాలో అధికారులు కొండలు దాటగా కాలో ప్రతిగ్రామమునకు యుద్ధయుణముకొరకు మకాములు చేసి రయితులను బెడరించి యుద్ధయుణమునకు చందాలుజేసి వసూలు చేయుచున్నారు. ఎంతటి పేదరయితులు అయినను అధమము ను 7-12-0 లకు తక్కువలేదు. ఇయ్యవివాది పోలీసువారిచే కొంపలు దోపించెదరునిరి. సబుబిజ్జానినవారి అక్కిను మొదలగువారిలో మీరు సామ్యుగానైన మొదల యుద్ధ యుణముక్రింద తీసికొనెదమనియు యిన్కంకం పన్న పన్న యుక్తువక తృప్తయని యుచెదరించుచున్నారు. మా నేపరయితులందరు నోలపెట్టుచున్నాము. మావద్ద సామ్యుతేక (వేదవారము అగుటకల్లు) రు 1-కి 2 దబ్బుల చొప్పు ఇతరవోట్ల కడ్డక తెచ్చుకొని అధికారుల బలవంతముచే అప్పపత్రములు కొనుచున్నాము. వీరలకు గ్రామోన్యోగస్థులు సహాయపడి యుచుల కొంపలు తీయుచున్నాము.

బక పేదరయితు.

బ్రిటనులో బంగారీ దుంపలు.

లండను జులై 5:— కరెంటు గార్డెనవద్ద 500 బిళ్లముగ బంగారీ దుంపలు సాగుచేయబడెను. దేశమున చంతట నీపంట బాగుగ నున్నది. ఇదిగాక పక్షిణాఅగ్రకా, కెన్న, హాలెండు స్పెయినులనుండి బిళ్లముగ రాగలవు. భగలు యంద గించుచున్నవి.

విద్యార్థి గృహములు:— బళ్ళారిలోనున్న రెండు ఉన్నత పాఠశాలల విద్యార్థులకునుగూడ “సొక విద్యార్థి గృహమును కట్టించుటకు దొరతనమువారు రు 16125 ల సొరంగిరి.

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు

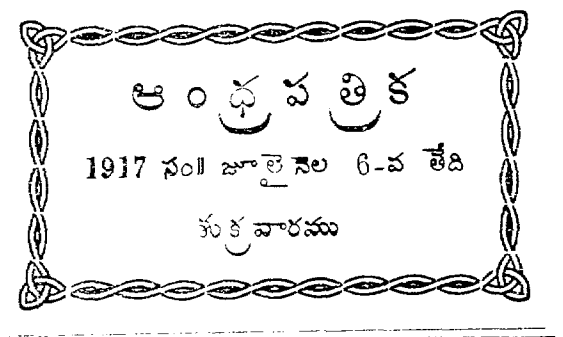
లిలా లేక సురేంద్రనగరము:— ఇందు శ్రీల మనశ్శాస్త్రము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1.0-0 యశోధర:— ఇందోక యాడుది తనమగనివైంగల యనురా గమునకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థితికిదెచ్చును 0-12-0 మనోరమ:— మగడు పేట కేగి రాక్షసునొద్ద జిక్కుకొననతని సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల వెండ్లిచేయును. 0-10-0 జగదేకరంభ:— అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థితికి దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ అ. 0-10-0 సహాధరవారింభ:— తమ్మునకు బుద్ధితేక కలహించినను అన్న సహింపవలయు ననుటకు బోధించుచు. అ. 0-4-0 అత్తలోర్బాటుమున కోర్కెనికోడొడ్డి ప్రలాపము:— అత్తలు కోడలడ్రసు బాధించు విధములగుట. అ. 0-2-0 మిత్రద్రోహము:— అపవ్యసనధగు మిత్రునిపై పిండమోసి కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన కథ 0-2-0 నలయునారు:— కణ్ణాక బుక్ డిస్కో, 6, నేంకటేశమ్మ శ్రీధర్, సామంతులు పేట, సునరాం. ఇవియేగాక యితరనవలలు క్షుభులు సుఖభరితనగు గ్రంథములు.

కావలెను.

ఆంధ్రదేశమునం దంతటను ఆంధ్రవిద్యానిధి పక్షమున సంచారము చేసి, దాని ప్రయోజనమును ఆంధ్రసోదరుల కెరుకపరచి వారిని సభ్యులుగ చేర్చుటకు, సమర్థత గల యేజంట్లు కావలసియున్నారు. నలుయవారు, వారి కిదివరకు గల లోకానుభవమును గూర్చియు, వారు కోరు పేతనమును గూర్చియు, ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శులు. 7 తంటుకెట్టివిధికి వ్రాయు ప్రార్థితులు.

విషయానుక్రమణిక.

రెడ్డిమహాసభ - తీర్మానములు	2
స్థానిక ప్రభుత్వములు	3
జాతీయసభ్యులు	4
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రధానవ్యాసము	
దాదాభాయి నారోజిగారు - స్టేట్సుమన్ పత్రిక దుడుకుతనము	6
వార్తలు - వ్యాఖ్యలు	7
నిరోధామహాసంగ్రామము	8-9
విశేషతంత్రీవార్తలు	10-11-12
ఇంగ్లీషు తంత్రీవార్తలు	13
కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము, మా కలకత్తాజాని	14
వృత్తాంతములు	15
ఆయుర్వేద వైద్యము	

దాదాభాయి నారోజిగారు.

స్టేట్సుమన్ పత్రిక దుడుకుతనము.

దాదాభాయి నారోజిగారిని గూర్చి ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలు విచిత్ర వ్యాఖ్యానములను చేయుచున్నవి. తన కాలమునంతయు హిందూదేశ రాజకీయాభివృద్ధికై వినియోగించి, స్వరాజ్య తారకమంత్ర ముచేదేశించిన మహానీ నారోజి గారి విషయమై యా పత్రికలకు పట్టరాని కోప ముండుట సహజము. అట్టి ప్రతిభావంతుడు భారతీయులలో జనించి, ప్రపంచమందంతను ప్రఖ్యాతి వడసి యుండి, భారతీయుల గౌరవమును కాపాడి యుండుట, యీ పత్రికలకు దుస్సహము గదా! స్వరాజ్యమును బొందుట కనేక వత్సరముల శిక్ష యవసరమని నారోజిగారి యభిప్రాయమనియు, అందుకై పునాది ప్రారంభింపవలయునని వారు కోరిననియు, ఆ పునాది ప్రారంభింపబడినదనియు, ఇంగ్లీషుమేను పత్రికాభిప్రాయము. నారోజిగారు చిరకాలము క్రిందటనే, యిప్పుడు శాసన నిర్మాణ సభ్యులు గోరిన సంస్కరణములను గోరియుండిరి. కలకత్తా మహాసభలో స్వరాజ్యమును బొందిన గాని, జాతీయ మోక్షము లేదని ఘంటాపథముగ బలికిరి. అట్టితరి, నారోజిగారు గోరిన స్వపరిపాలనము ఇదివరకే ప్రారంభమయిన దని నుడువ ఈ పత్రిక ఎటుల సాహసింపెనో చెలిసికొనుట దురూహ్యము.

స్టేట్సుమన్ పత్రికా విమర్శన మంతటితో నాగ లేదు. నాల్గవ తేదిన వెలువడిన స్టేట్సుమన్ పత్రిక యిటుల వ్రాసినది.

“భారతపితామహుని నిర్మాణమును గూర్చి దేశమందు జూపిన విచార వచనములయందు

దాదాభాయి నారోజి హైందవుడుగాడను విషయమును మటుగుపఱచుటకు యత్నము గానించుచున్నది. హిందూదేశమునకు బ్రిటీషువారెంత విదేశీయులలో నారోజిగారును, వారి మతస్థులును నట్టి విదేశీయులే.” నారోజిగారు హైందవేతరుడని వ్రాసి, స్టేట్సుమన్ పత్రిక, లోలోన సంతసము నొందుచున్నది. తన యజ్ఞానమును గూర్చి దుఃఖపడు సమయ మీ పత్రికకు తట్టించుగాక! ఆంగ్లేయులు వ్రాసిన చరిత్రప్రకారమే, పార్సీవారి దేశమునకు క్రీస్తు జన్మించిన యారవ శతాబ్దమున నరుడెంచి బొంబాయి తీరమున బ్రవేశించిరి. పర్షియా దేశములో పార్సీవంశజులప్పటినుండియు నివాసము గావించి యుండలేదు. కనుక నాలుగు శతాబ్దముల నుండియు భారతదేశమును తమ నివాసభూమిగ జేసికొని మాతృదేశముగ భావించుచు, అన్యదేశముపై తమ దృష్టిని నిగుడించక, కీర్తిని గాంచుచున్న పార్సీవారు భారతీయులు గారనుటకన్న సాహసము వేరొకటి యుండ బోదు. బ్రిటీషువారికిని పార్సీవారికి నీ విషయమై సామ్య మేలుగలదు? బ్రిటీషువారు భారతభూమిని మాతృదేశముగ భావించుటలేదు. వారి దృష్టి ఎల్లప్పుడును బ్రిటనుపైనే యుండును. భారతీయులపై సోదరభావమును గనుపర్చుటలేదు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమున భారతీయులు సోదర పౌరులని గమనించుటలేదు. ఆంగ్లేయు లెక్కిన రైలుబండ్లలో భారతీయులు కూర్చుండుట కయినను వీలులేదు. ఆంగ్లోహైందవులు గడించిన ధన మంతయు తమ దేశములోనే ఖర్చుపెట్టవలయును. హిందూదేశమున నుద్యోగముజేసి, యుపకార వేతనమును ఇంగ్లండులోనే వెచ్చిపవలయును. ప్రతి హైందవ సమస్యయు, ఆంగ్లదేశ పురోభివృద్ధి ననుసరించి వీక్షించుచుదురుగాని, హిందూదేశావసరములను బట్టి వీక్షించుటయరుదు. వీరికి ఇంగ్లండు మాతృభూమి. హిందూదేశ మన్ననో, తమ యక్క-అలను గీర్చుకొనుట కుపయోగపడుచున్నది. కనడా, ఆస్ట్రేలియా, మొదలగు వలస రాజ్యములందు వలె, బ్రిటీషువారు హిందూదేశమున నివాస మేర్పరుచుకొనుచున్నారా? మా కనడా, మా ఆస్ట్రేలియా యనిపిలుచుచున్నట్లు, హిందూదేశముపై అభిమానమును వహించుచున్నారా? మొగలు చక్రవర్తులవలె, ఏశిష్టోనో రాజ్యమేర్పరచుకొని, హిందూదేశమును కరిపాలించుచున్నారా? అట్టి తరి, తమతోబాటు పార్సీవారిని విదేశీయులనుట పరిహాసాస్పదము గాదా? ఇది గాక పార్సీ, హిందూమతములకు సన్నిహిత సంబంధము గలదు. పార్సీవారు శారవించు దేవతలను హిందువులు భారతీయు లనిపించుకొనవలయునని ఆంగ్లో హైందవుల కభిలాష యున్నచో, వారివలెనే భారతభూమిని మాతృభూమిగ జేసికొనవలెను. స్వదేశాభిమానమును బూనవలెను. భారతీయుల యాశయ ప్రాప్తికై పాటుపడవలయును. ఇట్టి మహత్కార్యమును పార్సీవారు సాధించుచున్నారు. ఆంగ్లో హైందవులు వీరి మార్గము ననుసరించెదరా? అప్పుడు వీరిని గూడ భారతీయులలో జేర్చుకొనుట కై యభ్యంతరమును లేదు. హిందూదేశము తంపై అభిమానము వహించినవారిని దరిజేర్చుచు, బుజ్జించును. నుతులుగ భావించి ప్రేమించును. సిస్టరునివేదిత, అసినింటుగాగు భారతభూమిపై ఇట్టి యభిమానమును వహించిరి. అందుచే వారు హైందవులచే దేశీయులుగ సన్మానింపబడుచున్నారు.

పార్సీవారు భారతీయులు గాక పోయినచో వీరి యూహాప్రకారము మహమ్మదీయులును భార

తీయు లగుటకు వలనుపడదు. వీరు పార్సీవారి యాగమనానంతర మీ దేశమున బ్రవేశించిరి. బ్రిటీషు చరిత్రకారులు వ్రాసినట్లు, హిందువులు మధ్య ఆసియా ఖండమునుండి వెలువడి, హిందూదేశమున కేతెంచిరి. అటులయినచో, హిందువులు గూడ భారతీయులు గారు. ఇక స్వదేశీయులెవరు? ఈ పత్రికల సిద్ధాంతమే నిజమయిన యెడల, అదిమహనులగు కోదులు, చెంచులు, ఎరుకలు మొదలగువారు మాత్రమే భారతీయులు. ఇంతకన్నను వైపరీత్య మెద్దియును లేదు.

హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములు, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభేదములు, ప్రజలు భూస్వాములకును విభేదములు, యతివాదమితవాద విభేదములు మొదలగునవి కలిగింప జూచుచుండు ఈ పత్రికలు పార్సీవారికిని, తదితర హైందవులకును భేదభావమును గలిగింప జేయుటలో ఆశ్చర్య మెద్దియును లేదు. ఇందుచే, మోసపోవు భాంతీయులుండరు. దాదాభాయి నారోజిగారిని మహానిగణములలో నొకరుగ భారతీయు లెల్లరును యుగాంతమువఱకును బూజించుచునే యుందురు. పార్సీవారు భారతదేశాభిమానమును విడుచుదురనుట కల్ల. విదేశీయులమని తమ మానసములో ఏ కాలమునందును పార్సీవారు తలంపలేదు. మున్నందు తలంచుదు రనుటయు దుర్భాగము. స్టేట్సుమన్ పత్రిక తన యజ్ఞతన త్వరలో గ్రహించి చింతించుచుగాక!

బందరు స్వరాజ్యసమితి - జమీందారులు.

జమీందారు లిటీవల స్వపరిపాలనమును గూర్చి ప్రచురించిన ప్రకటనాంతమున, స్వరాజ్య వాదులు పయోగించు పద్ధతులు సక్రమ పద్ధతులు గావను భావమును సూచించినారు. షాహము చూలు కావలయు ననువారు స్వపరిపాలనము నొసగుటకు సుముహూర్త మెద్దియును లేదనియు, స్వపరిపాలనాత్మక పరిపాలనాభాధ్యతను వహించినతోడనే గలుగుననియు, నిందుకుగాను సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణ సభ్యులు గోరిన సంస్కరణములను వెంటనే యొసగి, స్వపరిపాలనాప్రదానమును కొన్ని వత్సరములలో బూర్తి చేసెదమని వాగ్దాన మొసగవలయుననియు, దొరతనమువారిని గోరుచున్నారు. ఈ కోరికలు సఫలత గాంచుట దొరతనమువారి యశాదార్యముపై నాధారపడియున్నది. అందుచే, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు మన యాందోళనముయొక్క న్యాయమును గ్రహించుటకై చట్ట విరుద్ధము గాని పద్ధతులనే యవలంబింప స్వరాజ్యవాదుల యాశయము. ఈ పద్ధతుల నవలంబించుటలో బూర్వము వలె ఏ మూడుదినములో ముచ్చట సభలు జరిపి తృప్తి జెందకుండ తడేకనిష్ఠతో స్వపరిపాలనమును బొందుటకు కృషి సలుపవలయు నని వీరి భావము. ఒకవంక దొరతనమువారికి ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచు చుండుటయు, వేరొకవంక బ్రిటను దేశమున ఆంగ్లజాతివారికి మన యాశయములను గూర్చి చెలుపుచుండుటయు వీరి యాందోళనావిధాన మయియున్నది. కరులదయపై మాత్రమే నాధారపడి యుండక స్వయముగ కృషి సలిపి దేశాభివృద్ధికరమగు మార్గముల నన్వేషించి పనిచేయుటయు, వీరి కార్యవిధానము. ఇందు క్రమభంగమగు పద్ధతు లెవ్విగలవో యూహించుట కనకాశములేదు. ఈ విషయమై బండ్రు స్వరాజ్యసమితివారు గత బుధవారమునందు సభగూడి యీ సమితుల పద్ధతులలో క్రమభంగ మేలుగలదో చెలుపవలయు ననియు,

లేనిచో ఈ వాక్యముల నుపసంహరించుకొనవలయు ననియు ప్రకటనమును గావించినవారిని, గోరియున్నారు. ఈవార్తను వేరొకచోట చూచియున్నారము. జమీందారు లెట్టిజవా బొసంగెదరో చూడవలసి యున్నది.

ఇంగ్లండులో కామన్సునభయందు స్వరాజ్య సమితులు రాజద్రోహమును పురికొల్పు సంఘములని మదరాసు ప్రభుత్వము వారు వీటిని యుడచి వైవదలచిరాయను ప్రశ్నను ఛోబట్లనుగారి నడుగగా, స్థానిక ప్రభుత్వములవారు సక్రమపద్ధతుల నవలంబించుచున్న సంఘముల జోలికి బోరని సెల విచ్చిరి. ఛోబట్లను గాల్వెనను ఈ సంఘముల పద్ధతు లక్రమములని చెప్పలేకపోయి. అట్టియెడ వేరువిధముగ నూహించుటకు వీరికిగల ప్రబల కారణము లెవ్వయో వివగోరుచున్నారము.

ఇకను ప్రజలకు భిన్నమయిన లాభనష్టములు భూస్వాముల కేయిగలవు యూహించుట అశక్యము. ప్రజాసామాన్యముయొక్క శ్రేయస్సే ధనికుల శ్రేయస్సు. వారి పురోభివృద్ధియే వీరి పురోభివృద్ధి. వీరికి వారికి వేరేవేరు లాభనష్టములుండుటకు వీలులేదు. అందుచేత ప్రజలకుద్బోధకరముగు స్వపరిపాలనోద్యమము భారతీయులందరి కశ్యామమునకు దోడ్పడును. అందుచేత ప్రజలతో పాటు భూస్వాములు గూడ ఈ యుద్యమ ఫల ప్రాప్తికి తగు సాయము జేయుట దేశభివృద్ధి సూచకము. ఒకవేళ పద్ధతులలో శాసన విరుద్ధమైయున్నను గానించినచో, బందరు సమితివారు చెప్పినట్లు "నిజముగు సక్రమపద్ధతు" లెవ్వయో నిరూపించి తప్పు ద్రోవను ద్రొక్కుచున్న తమ సోదరుల మార్గములను సంస్కరించుట యావశ్యకము.

బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభేదములు రాజకీయాందోళనమున కడ్డగులు నని యూహించిగాని, యటుల జరుగలేదు. స్వపరిపాలనాందోళనములో బ్రాహ్మణేతరులు ఎక్కువగా పాల్గొనుచున్నారు. వాళ్లరు వరదరాజులనాయకుగారు తమ కాలమునంతను స్వపరిపాలనాందోళనమునకై వినియోగించ దలచిరని తెలియుచున్నది. హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములనలేసమసిపోయినవి. భూస్వాములు, ప్రజాసామాన్యమునకుగల భేదములుమాత్రము చిరకాలము నిలుచునా? ఒకవేళ నిలిచినను, కామన్సులాక్షు అను విభేదమువలెనేయుండి స్వపరిపాలనము లభించుట కంతగ అడ్డుకు గలిగింపబోవు.

ప్రముఖత్రిక—రానున్న సంస్కరణములు.

మెసపోతుమియూ విచారణ సంఘ నివేదికమును గూర్చి చర్చింపుడు, లండను ట్రైబ్యునల్ త్రిక హిందూదేశమునకు రానున్న రాజకీయ సంస్కరణములను గూర్చి కొంత సూచించినది. హైందవ ప్రభుత్వాధికారుల చేతులలో కేంద్రీకృతమయియున్న యధికారమును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు గొంతవరకిచ్చి, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల స్వాతంత్ర్య మెక్కువ చేయుట యొక సంస్కరణము. దీని భావము దేశీయులు కోరు రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యముతో సరిపోయినచో, ఈ సంస్కరణ మవశ్యము వాంఛనీయ ముటకు సందియము లేదు. మరియొక సంస్కరణము భారతీయులకు తమ వ్యవహారములను తామే పరిష్కరించికొనుటకు నెక్కువగా స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుట. ఈవిషయము యిదమిట్టిని నిరూపణకేయుటకు వీలుగనిపించలేదు. ఎంతవఱకు స్వపరిపాలన యొసగబడునో స్పష్టపడలేదు. ట్రైబ్యునల్ త్రిక దొరతనమువారి కొకసలహా నొసగుచున్నది. దొర

తనమువారు కొండలనుండి దిగి జనులలో గలసి మెలసి నివసించినగాని, పరిపాలనము సౌష్ఠ్యముగ నుండదని స్పష్టీకరించినది. ఈ సంస్కరణమును భారతీయు లెన్ని వత్సరములనుండియో వాంఛించుచున్నారు. ఈ సంస్కరణమును వెంటనే యములలో బెట్టుట యవసరము. దొరతనమువారప్పడే తామియ్యదలచుకొనిన సంస్కరణములను గూర్చి యాలోచించు చున్నారు. హైందవ నాయకులు ప్రజల యాశయములను, ఇంగ్లండునకు బోయి నివేదించుట కింతకన్నను మంచితరుణము లేదు. ఈ తరుణమును బోగొట్టి కొనినచో, మన మొరలాల్పపడకుండగనే మనకు సంతృప్తి గొలుపని విధానమును మనము భరింపవలసి వచ్చుట నిశ్చయము.

యుద్ధపు ఖయిదీలు
బ్రిటీషు ప్రతినిధులును జర్మను ప్రతినిధులును యుద్ధపు ఖయిదీల కిషమమై వీళ్లను గల్పించిరనుటకు హలండు దేశములోని హేగుకుత్తనమున సమావేశమయి, ముచ్చటించికొని రట. సంగ్రామరంగమున కట్టుకొనబడిన ఖయిదీలు, తదితర ఖయిదీలను గూర్చి తృప్తికరముగ సమాధానము కుదిరినదట! వీరలపై విధించుశిక్షల గూర్చిగూడ నిదివరకు గల యపోహలు పోయినవట! కాని యొకరిగొంతు లొకరు గోసికొనుటకు సిద్ధమయినజాతుల ప్రతినిధులు తలసరావ్మున గూడి యుద్ధవిషయమై శాంతముగ నెటుల జర్పించిరో యూహించుట కష్టసాధ్యము. హలండుదేశపు మంత్రి యుభయ దేశముల నాహ్వానించుచు, నిట్టి పనులకై యుభయములను నీ దేశములో సమావేశపరచి, సాయము జేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారని పలికెను. జర్మనీ దేశము కొంచెము శాంతిపథమును ద్రొక్కుచు, పాపభీతిని జెందుట మొదలైన దనుట కిది సూచకమేమో?

స్త్రీల సైనికదళము
పెట్రోగ్రేడులో స్త్రీలసైనికదళము నేర్పాటు జేసినారట. అందు రెండువందల మందిస్త్రీలు గలరట. వీరందరును తలవెండ్రుకలను కత్తరించి కొని, మగవారివలెనే సైనికదుస్తుల ధరించి పెట్రోగ్రేడులో నిలువబడగ, మతగురువు వీరి నాశీర్వదించెనట. రుష్యులస్త్రీలుగూడ రణోత్సాహము నెటుల జూపుచున్నారో యిందుచే విచిత్రమగుచున్నది. నాగరిక ప్రపంచమున నారీమణులు శౌర్య ప్రతాపమును జూపుట కిదియే ప్రథమ దృష్టాంతము. హిందూదేశమున పూర్వకాలమున రణోత్సాహమును జూపిన నారీమణులు లేకపోలేదు. ఆంధ్రదేశమున నాయకురాలి చరిత్రమును జదివినవారు ఆమెయొక్క యాహవ కౌశలమును జూచి విస్మయము జెందుటకు సందియము లేదు. తమ స్త్రీలనుగూడ రణరంగమున కప్పింప సిద్ధముగ నున్న రుష్యావారు విజయు లగుటకు సందియ ముండునా?

తటసుల మందుగనులు

లండన్, జూలై 5.—నేటికను ప్రజాసభలో రాబర్టు సెలింగ్ ప్రభువు గారిటుల బలికిరి. తటస్థదేశీయ పతాకమునో నేతటస్థదేశీయ తన సముద్రతీరములనుండి మందుగనియొడల బయటదేరింప నిచ్చినట్లు తెలిసినను ఆ తటస్థదేశము నుండి తిరిగి నష్టపరిహారముల బొందవలయు నని దొరతనమువా రుద్దేశించుచున్నారు. గోరువుల యెగుమతినిగూర్చి ఆర్థంత్రయ దొరతనమువారు ప్రకటించిన నావికపు టు త్తరువును తొలగించుటకు దొరతనమువారు శక్తి వంచనములేక పనిచేసదరనిగూడ యతడు పలికెను.

వృత్తాంతములు

ఆధిక సంఖ్యాకులగు ప్రజాప్రాతి నిధ్యముల నేర్పరుపవలయుననుపపాదనము | జూలై నాల్గవ తేదీ నాటి ప్రజాసభలో తీరస్కరింపబడెను.

ఈనెల 3వ తేదీ సాయంకాలమున తిరునల్వేలి పాలం కోట వాస్తవ్యులు సభచేసి ఆరవీసెంటుమ్మ వాడియా, ఆరంజేయి, గాల్ల నిప్పుధావాసములను ఆక్రమించిరి.

నూత్తురుడి సబ్ జడ్జిగా పనిచేయుచు, కొంత కాలము జిల్లాజడ్జి పనిమాడ చేసిన మహాదేవ శ్రీ గారు పనిచాలించుకొనిరి.

పొంగువ్యాధి:—తెంగురును పరిసరమున యీ వ్యాధులు ప్రబలముగా నున్నవనియు, ఈ కారణముననే పరిషత్తి కారి పాకాలను పరీక్షగావించు పీలుచేక పోయెననియు, చాలమంది నెన్దనాల్గుల కూడ నీ వ్యాధులచే బాధపడుచున్నారనియు తెలియవచ్చుచున్నది.

సంక్షేత స్థానములు:—నెల్లూరు మండలమున ఉదయగిరి తాలూకాలోని ఉదయగిరి పట్టణమునందున్న రంగనాయకులు దేశమును కృష్ణానీ జేవాలయమును గోపురమును కల్యాణ మంటపమును పోపాన రహాకమును సంక్షేత స్థానములలో చేర్చబడెనని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

ఆరుకొలను గ్రామమునందలి కారదా నికేతన ప్రభువు వార్షికోత్సవము గతమాసపు 26-వ తేదీన ఆయ్యుడేవర కాశీ శ్రీవరావుగారి యధ్యక్షత క్రింద జయప్రదముగ జరిగినది. గత సంవత్సరాదాయము రు 120-15-0 అందు 79-12-0 లు వసూలయ్యెను. వ్యయము 75-2-3 లు.

పిలారసంఘ స్థాపనవిషయ:—అన్నరత్న విద్యాదాన సమాజమునకు క్రొత్తదేవమును నిర్మించుటకు చుదాలు ప్రోగుచేయబడుచున్నవనియు, హాక్ నెలాఖరుతో సంరమైన 6 మాసములలో సమాజమునకు 1145-14-3 లు ఆదాయముండెననియు, వ్యయము 807-12-2 అనియు కాగ్యవర్తిగారు వ్రాయుచున్నారు.

కోయంబత్తూరు మండలసభ:—జరుగబోవు కోయంబత్తూరు జిల్లా సభకు అధ్యక్షురాలుగ నెన్నకొనబడిన ఆనిశే సెంటుమ్మ గారికి బొప్పంధావాసము తేటస్థించినందున తాముయేమి చేయవలయు చచ్చిందుటకు యీ సభ ఆహ్వాన సంఘమువారు ఈనెల 15-వ తేదీన కోయంబత్తూరు విక్టోరియా టవునుపాలు సం దొక సభ చేయుదురు.

క్రీడకేషులగు నాకాన్సెక్టర్ ప్రభువుగారు ఇంగ్లండు కోమనధరిక చచ్చికి, 100,000 పానులును అండలో నగరమున చచ్చి స్థాపించుటకు 20,000 పానులును, నార్విచ్చిలో కట్టబడుచున్నచచ్చి పనిపూర్తి అగుటకు 20,000 పానులును, మరెగురువులకు విద్య కేర్పటుకు 10,000 పానులును ఇంక మరి కొన్నిపనులకు 95,000 పానులును యిచ్చుటకు వీలువ్రాసి చనిపోయిన తెలియవచ్చుచున్నది.

కడచిన బుధవారము సాయంకాలము లాంగ్ ఫర్ల టవునువద్ద నొక గోతీలో స్నానము చేయునోయక మెల్లి వెల్లి న్నెమించు అశవతమ స్నానము చేయుచుండ నాయలో కగులుగొని వైకి రాతేకపోయినందున గట్టునై మన్నవాని యన్నయ, మరెొక బాలుకును సహాయము చేయుటకు నెవరైన పిలుచుకొనినద్యుటకు నింటికి పోయిరి. కాని వారు మరల వచ్చువంతలో వారు మునిగి పనిపోవుటయేగాక వారిని రక్షింపవలసిన సెక తోట నానిగూడ ప్రాణాపాయస్థితి కలిగినది తెలియచున్నది.

పారిశ్రామిక నాయకుని బంధించుట
స్కాంట్ల, (వెనిల్వేనియ) ప్రపంచమందు సారిశ్రామిక నిర్మాణకర్త యని పేరుగాంచిన జోసెఫ్ శ్రామిల గారు జర్మనుల వేతనమును బడసి అమెరికావారి గుట్టును జర్మనులకు తెలియజేయుచున్నాడను అనుమానముమీద అమెరికావారు వీరిని బంధించిరి. నెన్లెలదేనియూ రాక్షసి యొక్క గనులలో పనిచేయుచున్న వారు ప్రందరకు లంచముచ్చి 12 సార్లు సమైక్యము జేసిరి.

పారిసు, జూలై ౧౫ - జూలై 28 వ తేదీని ఒక వ్యక్త
నాక సంరక్షణాధము వెంట బోవుచున్న పరాసువారి యుద్ధ
నా కొకటి (ట్రాప్) మధ్యధరా సముద్రమున ముంగుళి
29 గురు చుగ్గఱలు కనిపించుట లేదు.

రెండు దాడివిమానములు నాశముజెందుట

హర్మిచ్చినుండి మరలిపోవుచున్న రెండు దాడివిమానములను మావిమాన విభాగము నాశనముచేయుచున్నది.

పశ్చిమదక్షిణరంగ ఫలితములు

మాన్యంగుపోట్లు పత్రకయొక్క పైనికవిలేఖకు డిటుల వ్రాయుచున్నాడు. రుద్రవల తీవ్రకార్యక్రమములను పరామ, ఇటలీ రంగములలో విశేషముగ మార్పు గలగ గలదు.

592 విమానములు నేలగులుట

లండన్, జూలై 5:—జాన్ మాన్యంగులో 592 విమానము నేలగులెనని అధికారుల నేతలు పలువిధములగా తెలుపుచున్నారు.

ఇరునైన్యములు ఫిరంగులతో పోరుట.

లండన్, జూలై 5:—పరామవారు నేటిపూర్వము మిల్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—మారకొలియియ్య, మిమాకొనే 501 నెంబరు కొండవద్ద యిరునైన్యములవారు ఫిరంగులతో తీవ్రముగ పోరుచున్నారు.

యు. ఎస్. సేనాని.

పరామ నాశనమును అభినందించుట. పార్టీసుజూలై 5:—అమెరికాయుద్ధ నైన్యమును సుగమముగ గొంపోయియుండు పరామనాశనము అభినందించుచు వైసు అడ్మిరలు సిమ్మగారు సమాచారమందిరి.

బ్రిటిషుపంక్తి విజృంభించుట

లండన్, జూలై 5:—బ్రిటిషుపంక్తి ప్రకటించుచున్నాడు:—600 నెంబరుల వైశాల్యముగల ప్రదేశముందు హాల్లెల్లెక్తువై నైన్యములగ మేము కొంచెము ముందు కేగితిమి.

శత్రువిమానశాలను గొంబులతో కాల్చుట

లండన్ జూలై 5:—జూలై 3-4 తేదీల రాత్రి నాశా విమానములు శత్రువిమానశాలలపై అనేకటన్నుల గొంబులను బయ్యెనని నాశా కార్యాలయమువారు తెలియజేయుచున్నారు.

రుష్యా

కార్మిక నైతిక సభావిజ్ఞాపనము.

పెట్రోగ్రాదు, జూలై 5:—నైతిక కార్మికప్రతినిధుల యావద్రుష్యా సహసభవారు నైన్యమునకు ప్రతిరుద్రమును తాను చేయగలిగిన సహాయమునకు నేటి రుద్రము అనన్యమునకు విజయముగ జేయుట గాకయుని ప్రతిపాదించుచున్నది.

తనమువారు; నావికులు.

ఈ లోన రుద్రవిజృంభణ గూర్చి నావికులు తగిన దఖలు పుచ్చుకొని నైతికములకు శేష సహాయమునకు రుద్రము లభించిన స్వాతంత్ర్యము దాని నావలయు రుద్రముల మైనదిగ జేయలేదని ప్రపంచకనకు డెలువలయు నని దొరతనమువారు నావికుల హెచ్చరించుచున్నారు.

యుద్ధానుకూలురు; మిత్రమండలి పాక్షికులుచేయు ఆలోచనలు.

లండన్, జూలై 4:—రుద్రములు మరల అనన్యముల ప్రారంభించుట జూచి పార్టీసు లండన్ నగరములు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నది. పెట్రోగ్రాదు పరమోత్సాహ పూరిత పగుచున్నది.

ఇప్పుడారంభమైన యుద్ధము ముగియుట కనేక వారములు పట్టునని లండన్ పార్టీసు నగరములలో తలపబడెను. రుద్రములు ప్రప్రథమున 20 మైళ్లవరకు వ్యాపించియున్న జనరలు వాన్ బోధ్యును గారి నైన్యముల నోడించెను.

ఫీన్ వీస్ నైన్యములును, జెక్కలు, స్టావక్కుల నైన్యములును మహానైన్యముతో పోరాడుచున్నవని రుద్రము ప్రకటనలో ప్రసంగింపబడు మొత్తము ప్రకంస్కాము. స్టావక్కులు మొదట ఆస్త్రియను నైన్యములలో నుండిన సమృద్ధులగుచున్నది.

బ్రిజినీ సమీపమున ఫిరంగి యుద్ధము.

లండన్, జూలై 5:—బ్రిజినీకి తూర్పునను, ఆగ్నేయమునను వివిధప్రమాణముగ ఫిరంగియుద్ధము జరిగిన నిరూప్యము అధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

రుష్యను అనన్యందనము

లండన్, జూలై 5:—రుష్యములు రెంబర్లనే పట్టుకొన ప్రయత్నించిన వారు చాల కఠిన రెవరుకు ప్రదేశము నెన్నుకొనెను. 1915 వ సంవత్సరములో ప్రైటానుండి మరలవలసి వచ్చినపుడు జనరలు బోధ్యుగారు ఈ పంక్షివద్ద ఫిరంగి నిలువలెనని యచట విడిచిరి.

స్తావక్కుము కాన్పరెన్సు.

స్తావక్కుము, జూలై 5:—అంతర్జాతీయ సమావేశమున కేగిన రుద్రము ప్రతినిధులు స్తావక్కుమును కేరిరి. వారు అల్ప సంఖ్యకులగు జర్మను సాంఘికవాదులతో కొంతవడి సంభాషించిరి.

రషియా నైన్యములు వైరసునుండి వెడలుట.

లండన్, జూలై 5:—యుద్ధకారణములచే రషియా నైన్యములు వైరసునుండి మరలవలయునని రషియా ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువు జేసిరిని కామన్వెల్త్ లో రాబర్టు సెసిలు ప్రభువుగారు తెలియజేసిరి.

గొప్ప యవస్కందనము తలపెట్టుట

లండన్, జూలై 4:—వై గారణముభిమున జర్మనులు ప్రబలముగ యవస్కందనమును జేసెదని పలువదంతులు పుట్టుచున్నవి.

రషియా విజయకారణము.

లండన్, జూలై 4:—మధ్యవార్తా సంఘమువారి విలేఖకుడు అముట్టుకుడెందుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. ఆపూర్వముగ శత్రువులకు కేంద్రీ కృత్యముచేతను, ధయోత్సాహముచే ప్రబల ప్రయత్నములచేసి సమరముందు ప్రవేశించుటచే రషియనులకు విజయము కలిగింది.

తూర్పు ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికా యుద్ధము

లండన్ జూలై 5:—తూర్పు ఆఫ్రికాలోనున్న అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—నాగూరనదికి దక్షిణముననున్న నుంచి ప్రదేశమును శత్రువులు వదలి వెట్టి దక్షిణముభిముగ 9 మైళ్లవరకు తిరోగమనము గావించిరి.

ఆస్ట్రేలియా

జలాంతగ్రాముల ముట్టడి.

లిస్బన్, జూలై 5:—నావికమంత్రి పార్లమెంటులోని క్రిందిసమాచారమును తెలిపెను. ఉదయము నాలుగు గంటలకు ఒక జర్మను జలాంతగ్రాము పోంబూడో గార్ల పట్టణమునకు పాకులు గాల్చెను.

గ్రీసు

గ్రీసు; సర్వియా.

ఏథెన్స్, జూలై 4:—పాషిట్టిగారికిని వినిజలాను గారికిని తండ్రి యుద్ధప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. గ్రీకు బాతిపుకు నేర్పబడినదియు కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ సర్వియాకోసం పనులన్నియు జేయుటయే గ్రీకులకు ప్రథమ కర్తవ్యమనియు పలికిరి.

కన్స్టాంటిను రాజుగారు

లండన్, జూలై 4:—మిత్రమండలి వారికి విరోధముగ జరుపబడు నైతికసన్నాహములలో ప్రవేశము గలిగించుకొనవని కన్స్టాంటిను రాజుగారు విశేషముగ చెప్పలేదని నేటి దినము ప్రజలసభలో చెప్పబడెను.

నార్వే

జాన్ మాన్యంగులో నార్వేవారికి కలిగిన సాకా నష్టములు జూన్, మాన్యంగులో జర్మను అంతర్జాముల కలనకు ముందు గనబడేతను 6000 టన్నులు బయ్యెనల 43 నార్వేవారి నాకలు మునిగి పడి టాట సంఘమువారు తెలియజేయుచున్నారు.

జర్మనీ

ఎన్నికలు స్వాతంత్ర్యములు.

ఆమ్స్టర్డము, జూలై 5:— చక్రవర్తిగారు పశంశ కాల సంశ్లేషములో చెప్పిన ప్రకారము ప్రస్తావనమునందలి ఎన్నిక స్వాతంత్ర్య సంస్కరణముల వెంటనే యమలులోనికి తేవలయునని జర్మను పూర్వపక్షవాదులు జర్మను దొంగతనము వారి కడ కొక నిశేధిక సంపిరి.

ఉరలగడ్డలు.

ఆమ్స్టర్డము, జూలై 5:— ఉరలగడ్డల కఠపు మహాభ యంకరముగ నున్న దని ఇటీవల జరిగిన మరయొక సంకల్పనల నూర్ణియగుచున్నది. బంగాళీ దుంపల కొట్టుగది గవాక్షములు పగులకొట్టబడి బంగాళీ దుంప లవలములతో దోచుకొనబడె ను. నగల దుకాణ మొకటి కొట్టగొట్టబడెను. ఆస్తికర్తకులు తుపాకుల నుపయోగించిరి. కొట్టగొట్టవారల ప్రతినిధుల సం దేశమును దేశాంతరంగిక కార్యదర్శి గవనియనని వాదన మొనగబడిన పిమ్మట వా కడటినుండి పోయిరి.

లండను, జూలై 4:— బంగాళీదుంపల కలహములు మరల ప్రాంతమయ్యెను. నిన్నటికంటె నిని యువప్రవక్తము లుగ నుండెను. పడవలలోనుండియు, రైలుల్లో బ్రతుకులలో నుండియు బంగాళీ దుంపలు దోచుకొనబడెను. పోలీసువారి లో హోరా హోరియ్యుధములు జరిగెను. పైనికు లవోచ్చిటికి వచ్చిరి. కాని స్త్రీలు వారకడ్డ వచ్చి పైనికుల గొట్టసాహంపు దనిరి. అంతి పైనికులు తుపాకులు గాల్చిరి. ఒక స్త్రీ మర డించెను. అనేకులకు అపాయకరములగు దెబ్బలు తగిలెను.

ఆమ్స్టర్డము, జూలై 5:— కడచిన రాత్రి జరిగిన బం గాళీదుంపల కల్లాలము చాల హానికరముగ పరిణమించెను. కా యగురల బజారులో మూక దుకాణముల నచ్చిటి కొట్టగొ ట్టెను. పోలీసువారు తుపాకుల నుపయోగించిరి. పైనికులుగూ డ తుపాకుల గాల్చిరి. నలుగురు మృతిజెందిరి. 19 చతు దెబ్బలు తగిలెను. దయమంతులగు నందరమున ఆనమృతిని వ్యక్తి కరించు ఒకరింగ నర్థ జరిగెను. 24 గంటల వరకును కట్టు గట్టి పరిచేయవలయునని తీర్మానింప బడెను. పద్ధతికి వ్యతిరేక ముగ సభాసంతకము వారందరికొక ప్రేక్షిగా గూడి తిరుగ నా రంభించిరి. వారిని చెదరగొట్టుట కెన్ని ప్రయత్నములు చేసి ననువృథయయ్యెను. పోలీసు వారు తుపాకుల ప్రేల్చుచుండిరి. మూకలోని వారు వారిపై రాళ్లను మవ్వ నారంభించిరి.

బవేరియనులు ప్రషియనులు కలహించుట

లండన్, జూలై 5:— రణరంగములను గూటరు వితే ఖకు డిట్టు తెలుసుచున్నాడు:— బవేరియన్ సైన్యములు ఆస్ట్రాను రణముఖి మందు పోరుటకు నిర్ణయముగ నిరాకరించెను. తద సంతర మా సేనలు జర్మనీలో కొటను సంరక్షించుటకు పంప బడెను. ప్రషియనులు, బవేరియనులు ఇప్పుడు బద్ధ వైరులుగ నెలగుచున్నవారు.

జనాదరణ సానుభూతి

ఆమ్స్టర్డము, జూలై 4:— కొంతమంది పైనికు లా గుకాను గొట్టి నిరాకరించి తమయధికారిసహితముగ నదొచ్చి నుండి లేచిపోయిరి. వారి సానుభూతికి జనులు మిక్కిలి సంత సించిరి. నిన్నటిదినము బజారుకు పైనికులు గాపురపడిరి. కల హ ము లు మరల జరుగ లేదు. బహిరంగ సభల గా విం ప గూ డ ద ని పు రా ధి కా రి కా సిం చె ను.

లాయిదు బాడ్గారికి అంతగ్రాములు బదులు చెప్పట

లండన్, జూలై 5:— జర్మను పత్రికలు లాయిదు బాడ్గి గారిని గురించి కడుతీవ్రముగ వ్రాయుచున్నవి. రోయిల్ సెన్టిన్ ల్ గూటింకుపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. జర్మనులకు ఆధినిదేశ ములు లేనివో ప్రపంచమున జర్మనులకు పేరేయండదు. ఆస్ట్రియా హంగరీయందున్న చిన్న రాష్ట్రములకు స్వపరిపాలన మిచ్చుటచే ఆస్ట్రియా హంగరీ రాజ్యము యొక్క అధికారము పీడించును. ఇంగ్లాండు వా రీయ్యుధముని దోచుకొనుటకును, దేశాక్రమణ నిమిత్తమును జేయుచున్నారని ఆంగ్లేయుల ప్రధానమంత్రియే ఒప్పుకొనుచున్నాడు. అంతగ్రాములు పీరికితగిన ప్రత్యుత్తర ధియ గలవని పత్రికలన్నియు చాటుచున్నది. అంతగ్రాములు ధలనంతముగ పనిచేయుటలేదని కొంతమంది పలుకుచున్నాను. అయ్య దశస్థుని పక్షాను అంగీకర పత్రిక వ్రాయు చున్నది.

హాలండు

బ్రిటను-జర్మనీ

యుద్ధబండిలను గురించి సమావేశము
హేగు, జూలై 4:— యుద్ధబండిల సంకల్పిని గురించి బ్రిటిషు, జర్మను ప్రతినిధులు సమావేశమై యుద్ధమందుపట్టు వడిన వారికిని సాయలు బందీకృతులుగ జేయబడిన వారికిని మిక్కిలి యనుగుణ్యముగ నుండునట్లు ఏర్పాటులను గావిం చిరి. తిట్ల దేశములయందు నిర్బంధ ప్రవాసమున నుండుట వీటికి ప్రతికూల నరయట మున్నగు విషయములను చర్చించుటచే తేనిపోని అపోహములన్నియు తొలగినవి.

హాలండువారి సూచన

యుద్ధ బండిలతరపున ప్రతినిధులుగ వచ్చినవా దందరికి హేగ్-హోల్-మివా రాజిగారు స్వాగతం బొసంగి 1600 బంపి లకు తాదాసంగుట కంగీకరించెను. ప్రతినిధులు ఈయను ఉప కారమును వందనపూర్వకముగ నందుకొనిరి. ఈ సమావేశా ధ్యక్షుడగు విజేహంగ మంత్రిగారు కొంత త్యాగముతో కూడు కొన్న రాయభారము గూర్చి చర్చించిరి. హాలండువా రెహ దును యుద్ధముచేయువా రందరికిని ఇట్లు సంతులనంచు సా యము చేసెదరని ప్రతినిధులకు తెలియజేసెను.

పోర్చుగలు

పోర్చుగీసు దేశములో నున్న ఒక రేవును

అంతగ్రామి ఫిరంగులతో గాల్చుట.

లండన్ జూలై 5:— పోర్టో-రేల్ గాడ్డా నగరము ను అంతగ్రామి ఫిరంగులతో కాల్చెను. ఒక బాటిక మృతిసం జెను. కొంతమందికి గాయములు తగిలినవి. రేవును సంరక్షిం చు నాకా శిథిల్లదశములు అంతగ్రామిపై ఫిరంగులను కాల్చెను.

చీనా

చీనాస్థితి.

హాంగ్కయి, జూలై 4:— వైసువైసిడెంటు డెంగు మూషాంగుగారిని లియాంగు కియాంగునకు రాజప్రతినిధిగన, దక్షిణ తీనాదేశమునకు సామ్రాజ్యక కమిషనరుగను చక్రవ ర్తి నియమించియుండెను. తాను రాచపాక్షితుడు గాదని కోపముతో జెప్పి సామ్రాజ్యమంతట త్వరలో పీకింగుమీదగల క్రోధమును తీర్చుకొనెదనని హాంగాయి వైసిక నావిక పై న్యాధికారులకు యుద్ధ సన్నాహముచేయ నుత్తరు వొసగాను. పీరు ప్రబల ప్రజా పరిపాలనవాదులు. ఇదిగోలో ప్రధాన మంత్రిగా నున్న టుంచిజ్యాంగుగ రీప్రెస్టముల పీకింగుమీదికి నవతెదరని తెలియజుచున్నది. చీనావారు యధాప్రకార మున భయమొందుచున్నను ఇచట సంతయు నెమ్మదిగ నే యున్నది.

వైస్యపుత్రికయొక్క పీకింగువిశేషకు డిటాల తంతి నొసగుచున్నాడు. జనరలు చాంగూమనుగారు చిట్టి రాజ ప్రతినిధిగను, ఉత్తర చీనాసామ్రాజ్యకోర్కొగ్గను నియమించుట మిగుల ప్రశంసనీయుడుగు సంకల్పి. ఆతనినద్ద నలునదివేల వైస్య మున్నదని ప్రభావాలగుదు. అందువలన నతడు ప్రధానస్థాన ము నాక్రమించి అచటినుండి ప్రధాననగరము యొక్కయు సా మ్రాజ్యమంతటి యొక్కయు వ్యవహారముల నతడు జూడ వచ్చును.

వైసిడెంటు లియాన్ హాంగుగారు బాపానుదేశము న తలరాచుకొనిరని తెలుసుట సస్ నుండి తంతినచ్చెను.

లండన్ జూలై 4:— ప్రస్తుతము ఆల్బరీలేతుండగ రాజపరిపాలన మొనర్చున రాజువలదని ప్రజలు మొత్తము చున్నారు. ఎవరికిని పూర్వపు రాజవంశమువారు పరిపాలన చేయుట కష్టములేదు. చక్రవర్తిగారు తమ వదనినిచాలించు కొనినగాని తప్పక దేశమందు ప్రజా కలహాలములు సంభ వించునని హెచ్చరింపు పత్రికా విశేషముకు టికెట్టిను నుండి తెలియజేయుచున్నాడు.

స్పెయిను

స్పెయినుస్థితి

లండను, జూలై 5:— స్పెయి నిప్పుడు నెమ్మదిగా ను న్నదనియు, మరి యే సమైక్యిట్టుటను లేవనియు, దొంగతనము వారే అనుదూల స్థితిలో నున్నదనియు వైటరు గారికి తెలి యుచున్నది.

అమెరికా

అంతగ్రామి విధ్వంసకములు తయారగుట

వాషింగుటన్ జూలై 5:— ఒకే సమయమున అంత గ్రామి విధ్వంసకములను నాకాకాళివారు విస్తారముగ నిర్మిం చుచున్నారు. ప్రస్తుతము 100 రెంటిని కట్టుచున్నారు. దీనిక రెండురెట్టును సగభరాజేయుటకు ఉత్తరవీయబడినది. ఇప్పుడు తయారగుచున్న అంతగ్రామి విధ్వంసకములు అంతగ్రాములతో పోరుటకు జాల అనుగుణ్యముగ నున్నవని తెలియుచున్నది. అమెరికా యుద్ధవైస్యములకు గొంపోపు నాకలను అంతగ్రాములు ముట్టడించునని అనుకొనుచున్నారు. ఏతత్కారణమున శత్రు వులకు అసాధ్యముగ నుండునట్లును శత్రువులకు అమెరికా సేనల రాక ఏమియు తెలియకుండునట్లును ప్రబలప్రయత్నములను కడన చర్యలను అతి రహస్యముగ జేయవలసి వచ్చుచున్నది. అంతగ్రాములవలన అపాయము లేకుండగ పరాసుదేశమందు అమెరికా వైస్యములు ప్రవేశించినను బహిష్కృతముగ నుముద్ర ప్రదేశమందు ప్రవేశించక పూర్వము జర్మను నాకా కా ర్యా లయమువారు తెలిసికొని వీరిని ముట్టడించుటచే అమెరికను లకు పెదకినుక నొడమింద. జర్మనులకు అమెరికా యుద్ధసేనల పయనమెట్లు తెలిసినవో అసంగతిని గురించి వ్యాయాధికారులు దరయాప్తు చేసెదరని కాన్పించుచున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగులలో కొంతమంది ద్రోహులై జర్మనులకు మద్దతుజీత అమెరికాల లో నున్న వాయువార్తల ద్వారా రహస్యములను తెలియ జేయుచున్నారని నెనెటు పైనిక సంఘములో నెనెటరుగ నున్న ఛాంబల్లేనుగారు తెలియజేయుచున్నారు. ఇట్టి ద్రోహులపట్టు పడినపిదప వీరిని గుండుచే కాల్చిచంపవలెను; లేక ఉజ్జీయి వలెనని ఛాంబల్లేనుగారు నడుపుచున్నారు. ప్రభుత్వోద్యోగ కాళియందు అనేకముగ చాచులుగలరని నేను నిస్సందియముగ జెప్పగలనని గూడ క్యక్తకరించిరి.

సింలా

రాజప్రతినిధి గారికి వచ్చిన యుద్ధవార్త.

సింగ్, జూను 5:— రెవ తేదిని హిందూదేశ కాగ్యదర్శి గారు రాజప్రతినిధిగారి కీవార్త నంపిరి.

శ్రీశియాలో రుద్ర్యుక లాక సామాన్య ఆనస్కందన మును ప్రారంభించిరి. రణరంగము 142 మైళ్ళపొడవు గలిగి యున్నది.

ప్రొటోహోడోననిండి ప్రసిద్ధానువరతును దారుణముగ ఫి రంగియుద్ధము జరుగుచున్నది. లెంబర్గ - బ్రాడి రైయల్స్ కును, బ్రిజజనీకి దక్షిణమునకుండు పర్వత పం క్తికిని మధ్యను జరుగుచున్న ఫిరంగియుద్ధము మిక్కిలి భయంకరముగ నున్నది. రుద్ర్యుకులు మూడు కందకపంతులను, బాగుగ సంరక్షింపబడి న కోనియన్స్ గ్రామమును పకరణము జేసికొనిరి. జర్మను లు, తురుష్కలు, ఆస్ట్రియనులు, అందఱు గలసి మొత్తము మీద పదివేలమంది బైటిలకు పట్టుకొనిరి.

రుద్ర్య యుద్ధమంత్ర, కెరెన్సిగారిటుల జెప్పియుండిరి. ఎన్నికప్రముల కోర్కెమైన తన యధికారగౌరవస్వాతంత్ర్యముల గాపాడుకొనుటకు రుద్ర్య ఫీష్కించినది. యుద్ధమున ప్రవేశిం చిన బాతులన్నిటి నది యుద్ధముు వేగముగ పూర్తిజేయగోరె ను. జర్మనులు రుద్ర్య నొక ప్రత్యేకకంది కాహ్వనించిరి. రుద్ర్య మోసపడనొట్టదు. ఇంక వైనికులు వారి ధర్మము నివ్వర్తించు సమయము తటస్థమయ్యెను.

లెన్యకు దక్షిణమున బ్రిటిషువారింకను విజృంభించు చున్నారు. ఏరియాను నాక్రమించిరి. సొబెజ్జరది తుత్తరతీరము ననుండు రణరంగములో అరమైలు పొడవుననున్న శత్రుప్రదేశ ముల నన్నిటిని వా రాక్రమించిరి.

జర్మనులు మరల తీవ్రముగ పోరాడ నుపక్రమించిరి. పెన్స ప్రదేశములో, మాస్కోము, ఆవకోరులనద్ద వారు తీవ్ర మగు యుద్ధము మొనరించుచున్నారు. రణరంగము 5 మైళ్ళ పొడవున నున్నది. మొదట శత్రులు పరాసువారి ప్రభు కందకపం క్తిని పూర్ణముగ నాక్రమించుకొనిరి. కాని అనంతర మొక్క మాస్కోమువద్ద నొక చిన్న ప్రదేశమున తప్ప రెక్కిన ప్రదేశమునంతటి నుండియు తరిమివేయబడిరి. కెర్నీ సమీపము నను పెసీనునతి తుత్తరమునను ఉన్న పీతభూమిని జర్మను లెది రించి కొంత ధులము నాక్రమించుకొనిరి. కాని పరాసు వారొ కప్రతియుద్ధ మొనరించి వారిల తరిమివేసిరి.

ఏసియా పీతభూమికి గుడిగానున్న ఏర్నెల్లా పాసు లో కొంత భాగమును ఇటాలియనులు విజయవలసిన వారైరి

THE GREAT WAR

Indian Reforms: The "Times" Forecast

Indian Governments Must Descend From Clouds

German Spies in American Departments: A Serious Danger

RUSSIAN OFFENSIVE AGAINST GERMANY

BATTLE ON 20 MILES FRONT: STAGGERING BLOW DEALT

THE BOMBAY LOTTERY: FIRST PRIZE WON BY A MALAY JEW

[REUTER'S AGENCY.]

Great Britain

THE MESOPOTAMIA REPORT Under Consideration of the Cabinet. REFORMS IN INDIAN ADMINISTRATION. The "Times" Forecast.

LONDON, July 5.

The "Daily Telegraph" to-day says:—In consequence of the Mesopotamia report Government is preparing a scheme of administration reform in India, especially in the military department. The Cabinet assisted by experts is closely considering the whole matter.

The "Times" says that the Government contemplates an eventual change in the Indian administration in three main directions and says that the most pressing need of the moment is the revision of the Kitchener system of army control but the views of Sir Monro on that will probably be awaited. The next necessity is the further modification of the present centralised method of executive administration which concentrates too much detailed authority in the hands of the officials of Indian Government and allots too little power to Provincial Governments. But this question is associated with excessively minute control exercised by the India Office, a problem which has never yet been tackled. The third change will doubtless allot to Indians a further share in the control of their own affairs but here again much careful preliminary investigation is required. Presumably however the Government will begin with certain defects explained in the Mesopotamia report which ought to be capable of rapid adjustment.

The "Times" does not agree with the Commission in exonerating the Members of Councils from all blame but maintains that they should never have submitted so weakly to be shorn of their attributes. This relates more particularly to the Members of the Indian Government who tacitly abdicated their functions in war time, ignored their collective responsibility and thought they were doing their duty if they looked after their own departments.

Government Must Descend from the Clouds.
Referring on the commission's strictures on the attempt to run the campaign from Simla, the "Times" says that the Government must descend to the plains. It the bulk of Englishmen in India do not find it necessary to dwell aloof in mountain Eyries there is no reason why Secretaries should stay in the Clouds.

Neutral Minelaying Ships. A Statement in the Commons.

LONDON, July 5.

In the Commons to-day Lord Robert Cecil stated that Government had every intention of obtaining adequate reparation from any neutral which could be proved to have permitted a minelaying ship bearing the neutral flag to leave its ports. He also stated that Government had made every effort to secure the removal of the Argentine embargo on the export of wheat hitherto unsuccessfully.

33 More Beer to be Brewed. For Industrial Workers.

LONDON, July 5.

Mr. Bonar Law announced that the Government had decided to permit brewing of additional thirty-three per cent of beer for September quarter to meet the needs of munitions and agricultural workers during the hot weather.

Mr. Bonar Law also stated that Government had no evidence that enemy agents here supplied information enabling enemy to choose the time and the place for the recent air-raids on England.

Full Supply of Potatoes in Britain.

LONDON, July 5.

There is almost a glut of potatoes at Covent Garden. Home crops are unusually good and they have been supplemented by consignments from South Africa, Jersey Holland and Spain. Prices are tumbling.

Lord Chief Justice of Ireland.

To be Chairman of Irish Convention.

LONDON, July 5.

Mr. Campbell, the Irish Lord Chief Justice, is now suggested as the chairman of the Irish Convention.

An Old Torpedo Boat Mined.

LONDON, July 5.

A torpedo boat of the old type has been mined in the Black Sea.

An Old British Destroyer. Mined and Sunk.

LONDON, July 5.

The Admiralty announces that a British Destroyer of an old type has been mined and sunk in the North Sea. There were eighteen survivors.

Enemy Aerodromes Bombed.

LONDON, July 5.

The Admiralty states that on the night of 3-4 July naval aeroplanes dropped several tons of bombs on the Aerodrome at Ghislelles on Nieumanster, on the sea-plane sheds at Ostend and on a train at Zerrin. The machines returned.

Two Raiders Destroyed.

LONDON, July 5.

The Admiralty announces that naval aircraft from Dunkirk intercepted the raiders returning from Harwich and brought down two in flames. A third was seen to be damaged. We attacked several others indecisively. All our machines returned.

Further Details.

The air raid yesterday was carried out in rainy weather and the attackers were hidden behind banks of cloud. British airmen thus operated in most adverse conditions, but, taking the initiative, they intercepted the enemy squadron estimated at from fourteen to seventeen machines, which was travelling at a terrific speed in close formation and completely broke it up two minutes after climbing within range of the Germans who turned to the sea. The retreat was marked by a series of exhilarating duels. The rattat-tat of machine guns was distinctly heard as the combatants disappeared. Apparently Harwich hardly suffered, but the losses occurred in the neighbouring resort.

Neutral Supplies to Germany. Important Statement by Lord Milner.

LONDON, July 5.

In the House of Lords to-day Lord Milner made an interesting statement on the much-discussed question of supplies to neutrals. He said that for many months there had not been any exports of foodstuffs and fertilisers from the United Kingdom to Holland and Denmark. Since the middle of 1916 imports into the United Kingdom from Holland had greatly improved and, despite difficulties, continued satisfactorily to expand. The difficulties in the case of Denmark had been even greater, and for six weeks we had no imports thence at all, but now imports had largely increased, especially of butter and bacon. The Government was doing its best to suppress German imports of foodstuffs from neutrals. The entry of America would greatly assist in this matter, but Germany could put pressure on adjacent neutrals by withholding coal supplies on which they were almost entirely depending. It was a matter for grave consideration how far we could go with neutral countries without creating difficulties for ourselves. Lord Milner affirmed that re-exports to Germany from neutral countries had absolutely ended. There were still considerable exports from these countries to Germany, but these consisted entirely of the agricultural products of these countries. We might never be able entirely to suppress this, but even if it stopped wholly to-morrow it would not make so great a difference to Germany as was commonly supposed. It would not have anything like the same effect as the stopping of imports through neutral countries of goods originally brought in from overseas.

Racing to be Resumed. Government Decision and Restrictions.

LONDON, July 5.

The War Cabinet has decided to allow limited racing in view of the national importance of horse-breeding and is suggesting that the stewards of the Jockey Club shall arrange approximately forty days for racing between the middle of July and the close of the flat-racing season at Newmarket and elsewhere sub-

TELEGRAMS.

ject to the approval of the War Office, the Ministry of Munitions and the Board of Trade. Railways will not provide special trains and steps must be taken to prevent motorcars and taxicabs from carrying racegoers. If these are ignored licences will be withdrawn. It has also been decided to allow a maximum of twelve hundred horses in training fifteen pounds of oats daily.

Independence Day. The King's Tribute.

LONDON, July 5.

The King has ordered the American flag to be flown over the Houses of Parliament to-day.

Celebrations in London.

The Stars and Stripes were generally flown in London in honour of Independence day. There were many celebrations, the chief of which was at the Savoy, where Mr. Balfour and the American Ambassador, Mr. Page, spoke.

Mr. Balfour said:—Great Britain and the United States were bound together by the common ideal of freedom, and he was confident that they were bound for ever. The most beneficent consequence of the world-war was the union of the two great branches of the English-speaking races.

Celebrations in Paris.

PARIS.—An American battalion has arrived here to participate in the Independence Day celebrations.

LONDON, July 5.

There were great celebrations in Paris where President Poincaré and Marshal Joffre reviewed the American battalion to which a flag was presented. Premier Ribot, speaking at the luncheon, emphasised that peace would be nearer if Germany were democratised.

General Petain's Greeting.

In an Army Order to the French troops on the occasion of July 4th, General Petain greeted the American troops who were passing through Paris 'en route' for the Front and eulogised the singlemindedness of the United States in entering the War for Freedom.

—O—

392 Aeroplanes Brought Down.

LAHORE, July 5.

LONDON, July 4th:—Different official reports claim that 392 aeroplanes were brought down in June. Of these the British destroyed 131 and drove down 99. ("C. & M. G. cable.")

Proportional Representation Rejected.

LONDON, July 5.

The House of Commons to-night rejected by 201 votes to 169 the proposal to adopt proportional representation in large constituencies.

—O—

Union of Two Steamship Companies.

LONDON, July 5.

The Treasury has sanctioned the issue of half million Peninsular and Oriental deferred exchangeable shares for the union steamship company of New Zealand. Consequently the arrangement sanctioned at the P and O meeting on June 27th will be immediately carried out.

The death is announced of Sir Robert Crosthwaite.

—O—

America

Submarine Chasers being Built. SATISFACTORY TRIALS.

German Spies in all American Government Departments.

LONDON, July 5.

WASHINGTON.—The Navy Department is greatly increasing submarine chasers and building these on standardised principle. Hundreds are at present in course of construction and orders have just been issued doubling the supply. Trial experiments with chasers show that they will be of great value in fight against submarines. Submarines' attack on transports containing the American Expeditionary Forces is expected to lead to further steps to combat the insidious spy system resulting in even more stringent measures to cloak the movements of military forces from the enemy. Relief and gratification at the safe arrival of contingents are tempered with indignation that the German Admiralty should be able to plan attack on transports before they had reached the zone regarded as most dangerous. There are indications that the Department of Justice will be asked to investigate. It is significant that Senator Chamberlain of the Senate Military Committee expresses the opinion that spies in various Governmental departments are furnishing information to Germany by means of wireless stations in Central and South America. When these spies are discovered & he says, they ought to be shot or hanged. "That there are spies I have not slightest doubt."

22625 Aeroplanes to be Immediately Constructed. Cost 639 Million Dollars.

LONDON, July 5.

WASHINGTON.—The Government Aviation Bill provides for immediate construction 22,625 aeroplanes at a cost of 639 million dollars.

An Industrial Leader Arrested As Being A German Spy.

LONDON, July 5.

SCRANTON.—(Pennsylvania). Mr. Joseph Graber, organiser of industrial workers of the world, has been arrested and charged with being a spy in the employ of Germany. The Federal Authorities state that German money has poured into anthracite coal districts where there have recently been a dozen strikes.

TELEGRAMS.

Russia

Pro-War and Pro-Ally Demonstrations.

LONDON, July 5. London and Paris are emboldened and Petrograd is ablaze with enthusiasm at the resumption of the Russian offensive. It is already a brilliant success, and there is promise of greater to follow. Pro-war and pro-ally demonstrations are now being held in Petrograd for the first time since the revolution. Sir George Buchanan and Mr. Henderson had to appear on the balcony of the Embassy and reply to cheering demonstrators.

A Prolonged Battle Expected.

It is recognised in London and Paris that the battle now begun will probably take weeks to reach a conclusion. The first staggering blow on a twenty-mile front has been dealt against General Brusiloff's old antagonist, General von Bothmer, and the General Commanding is General Gourko, a young officer who recently succeeded General Gourko. But there are indications that the battle is spreading northwards. A German communique already announces increased fighting activity between the Baltic and the Pripiet, while from Petrograd comes news that the Russian advance guard again crossed the Stokhod in the direction of Kovel after a mine explosion and then made a surprise attack, which captured Austrian trenches. The Germans are alarmed to find the Russians well equipped. Their defences in the hilly wooded Bozjany area included special redoubts which required long artillery hammering before an attack was possible.

Fins and Czechs Take Part.

It is noteworthy that the Russian communique mentions as gallant attackers the Finnish division and a brigade of Czechs and Slovaks. The latter are believed to have been formerly in the Austrian service. M. Kerensky ordered them to be decorated with red cockades and specially styled the "First of July" regiments. The offensive has already affected Austrian pressure on the Italian front, and its extension northwards is bound to relieve the Anglo-French front.

The Russian Women's Contingent.

Colours Blessed.

PETROGRAD.—A picturesque and significant spectacle was witnessed in the square of St. Isaac Cathedral when the colours of Petrograd Women's Contingent were blessed. The first detachment consists of over two hundred women and girls with hair cropped carrying rifles and in full men's uniform.

Soldiers' and Workmen's Congress Appeal.

PETROGRAD.—The All-Russia Congress of Councils of Workmen's and Soldiers' Delegates appeals to everybody to support the offensive by doing everything to help the army. The Congress urges soldiers in the rear to prepare to reinforce the front line troops.

Government Appeal to the Navy.

Meanwhile the Government appeals to the Navy in the danger which threatens Russia "to emulate the army and prove that liberty was not weakening it."

Russian Contingent from Piraeus Withdrawn.

LONDON, July 5. In the House of Commons Lord Robert Cecil stated that the Russian Government for military reasons had requested the withdrawal of the Russian contingent from Piraeus.

France

French Destroyer Sunk.

PARIS.—A torpedo boat destroyer while conveying a merchantship on June 25th sank in the Mediterranean. Twenty-nine men are missing.

Combating Submarinism.

Striking French Figures.

PARIS.—The merchantmen which escaped from submarines without a fight during the first and second fortnights in June were respectively five and two, the merchantmen torpedoed were five and seven, the merchantmen which escaped after a fight were nine and four, the merchantmen sunk after a fight one and one. Patrol-boats had thirtyone fights with submarines in June, seaplanes eight, coast defences three.

Norwegian Losses in June.

Reuter is informed that Norwegian shipping losses from German submarines and mines in June amounted to forty-three vessels with a tonnage of 60,000. Twenty-six lives were lost.

U. S. Admiral Thanks French Navy.

PARIS.—Vice-Admiral Sims has sent a message to the French Minister of Marine thanking him for the assistance of the French Navy in conveying the American Expeditionary Force.

Portugal

A Port in Portugal Bombarded.

By a German Submarine.

LONDON, July 5. PONTA DELGADA.—A Submarine bombarded the city. One girl was killed and some others were injured. The Port fired on the Submarine.

Submarine Bombards Town.

Fort Drives off Submarine.

LONDON, July 5. LISBON.—The Minister of Marine announced in Parliament that a German submarine had bombarded Ponta del Garda at four in the morning. The Fort had fired on the submarine which had withdrawn beyond range, but remained off the Port.

Spain

The Situation in Spain.

Government Regain Control.

LONDON, July 5. Reuter learns that Spain is now quiet, and there have been no further strikes. Government are masters of the situation.

Holland

Britain and Germany.

PRISONERS OF WAR CONFERENCE.

Beneficial Agreements Reached.

LONDON, July 5. HAGUE.—It is reported that the conference between British and German delegates regarding prisoners of war has resulted in agreements most beneficial to combatant and civilian prisoners. The result of the discussions which included the extension of the system of internment in neutral countries, punishments and reprisals, has been to remove various misapprehensions.

Holland's Offer.

Queen Wilhelmina received delegates in separate audiences on Saturday and officially announced that Holland offered to receive a maximum of sixteen thousand prisoners. The delegates gratefully received the offer. The Minister for Foreign Affairs presiding at the closing meeting dwelt on the conciliatory spirit of the negotiations and reminded the delegates that belligerents could always count on Holland's assistance in bringing them together for similar purposes.

Potatoe Demonstrations at Amsterdam.

Storehouses Plundered.

LONDON, July 5. AMSTERDAM.—There has been another potato demonstration here during which windows were broken and potato storehouses and a jewellery shop plundered. Mounted Police fired into the air and the demonstrators dispersed on receiving a promise that the Minister of the Interior would receive a deputation.

Troops Fire on Defiant Crowds.

LONDON, July 5. AMSTERDAM.—Fresh potato riots have occurred and have been much more serious. Crowds looted potatoes from barges and rail trucks and street battles occurred with the police. Soldiers came up but defiant women bared their breasts and dared the soldiers to shoot. Eventually the soldiers fired killing one person and wounding many. Three policemen were seriously injured.

Serious Disturbances.

LONDON, July 5. AMSTERDAM.—Last night's potato rioting was very serious. In the vegetable market area the mob pillaged the shops and the police charged with revolvers. Then the Police and Military forces fired and killed four persons and wounded nineteen. A public meeting of protest was held at the Diamond Bourse, at which resolution deciding on a twenty-four hour strike was passed. Contrary to regulations a procession was formed after the meeting and attempts to disperse it failed. The crowd stoned the Police who repeatedly charged.

Popular Sympathy.

LONDON, July 5. AMSTERDAM.—A section of soldiers, who refused to fire on the potato rioters, were marched off by their officer amid cheers from the crowd. The market was guarded by other troops yesterday and the disturbances were not renewed. Most of the dockers have struck as a protest against the method of distributing potatoes. Builders' labourers are striking in sympathy. The Burgomaster has prohibited open-air meetings.

Germany

German Man-Power.

Statistics of Fighting Units and Reserves.

LONDON, July 5. Reuter's correspondent at Headquarters, examining German man-power, concludes that, at the beginning of 1916, the German army reached its maximum effective strength. Compulsory mobilisation of civilian labour last winter possibly brought the army numbers at the beginning of the 1917 campaign to the same total as at the corresponding period of 1916, but it failed to replace the reduction in the fighting efficiency. The number of divisions is perhaps larger now, but the quality of the battalions is lower. This is demonstrated in the development of the policy of relying on small forces of highly trained gladiators to carry out difficult operations. It is certain that the Civil Mobilisation Act enables the enemy to raise his numbers to the highest point. No more contingents from Industry and Agriculture are now available. The correspondent surmises that the present reinforcements consist of youths attaining military age and the wounded from the hospitals. The former class provide 40,000 monthly and the latter 30,000. The Germans have already called up part of the 1919 Class, while the 1920 Class, who are youths of seventeen, have been summoned for medical examination. The 1917 Class has been fighting since the latter half of 1916 and from twelve to fifteen per cent of the infantry units at the Front. The 1918 Class is already strongly represented at the Front and forms the majority of the reserves.

The 1919 Class is being called up, and the enemy may send the 1919 Class into the field this year and so follow the undesirable course adopted after the battle of Somme. The German casualty list for May show that twelve per cent. belong to the 1917 Class, 24 to the 1918 Class and also a few to the 1919 Class.

A French military student estimates that the enemy must replace their losses at the rate of three hundred thousand monthly, but even putting the number down at two hundred thousand, the Germans cannot make the number good by any conceivable manipulation. The strength of the younger classes of his army both actual and potential, is decreasing. German effective man-power was diminishing rapidly from June last year. The maximum possible man-power has been reached this year and is wasting weekly.

Bavarians and Prussians Fight.

LAHORE, July 5. LONDON, July 4th.—Reuter's correspondent at the front says that a Bavarian unit after flatly refusing to take part in an attack on the Arras front was sent to garrison duty in Germany. The Bavarians and Prussians are openly hostile to each other.—("C. and M. Gazette").

Submarines will Answer Mr. Lloyd George.

LONDON, July 5. The German press is bitterly attacking Mr. Lloyd George. The "Koelnische Volkszeitung" says that without Colonies Germany would lose her world position while the principal of self-Government of nationalities involved the downfall of Austria-Hungary. The "Koelnische Zeitung" says that the English Premier admits that England is carrying on the war for robbery and conquest. All papers declare that submarines will answer the speech and the "Duesseldorfer General Anzeiger" contradicts the rumour that the submarines are not giving the expected results.—("C. & M. Gazette")

Electorial Reforms.

Conservatives Appeal to Government.

LONDON, July 5. AMSTERDAM.—A significant appeal has been issued by a number of German conservatives urging Government speedily to carry out electoral reform in Prussia in accordance with the Imperial Easter Message, including secret and equal franchise.

China

The Chinese Situation.

Republicans Preparing for Counter-Revolution.

Action Against Peking Foreshadowed

SHANGHAI.—Vice-President Feng Kuo Chang, whom an Imperial Edict has nominated Viceroy of Liangkang and Imperial Commissioner for South China, indignantly denies that he is a pro-monarchist and declares that he intends, as early as possible, to take action against Peking, for which the Military and Naval Commanders in Shanghai, who are strongly republican, have been bidden immediately to prepare. It is expected that Tunchi-jui, Ex-premier, will lead the Republican forces against the capital. All is quiet here though the Chinese as usual are somewhat nervous, and piecegoods auctions have been temporarily suspended.

Monarchist General's Significant Action.

The Peking correspondent of the "Times" wires that a very significant that General Changhsun has been appointed Viceroy of Chihli and Imperial Commissioner for North China. He is reputed to have an army of forty thousand men and evidently intends to take up a position whence he can dominate the capital and control the affairs of the Empire.

Ex-President Takes Refuge.

A telegram from Tientsin says that President Liyuan-hung has taken refuge in the Japanese Legation.

Chinese Affairs.

Anti-Monarchist War Inevitable.

LAHORE, July 5. LONDON, July 4th.—The "Morning Post's" Tientsin correspondent says that although a sudden coup has temporarily paralysed the anti-monarchists there is no widespread desire for a restoration of the dynasty and the civil war is inevitable unless the Emperor retires.—("C. and M. Gazette")

Greece

Greece And Servia.

Obligations to be Fulfilled.

LONDON, July 5. ATHENS.—Telegrams have been exchanged between M. Pashitch and M. Venezelos. The latter says that the Greek nation is now free and considers it its first care faithfully to execute the obligations of the alliance with Serbia.

Ex-King Constantine.

His Neutrality Uncertain.

LONDON, July 5. In the House of Commons it was stated that Ex-King Constantine had not undertaken not to take part in military operations against the Allies.

Sweden

The Stockholm Conference.

Russians and Germans Confer.

LONDON, July 5. STOCKHOLM.—Russian delegates to the International Conference have arrived and conferred with the German socialist minority.

TELEGRAMS

Africa

East African Campaign.

Enemy Driven from Strong Positions.

LONDON, July 5.

An official communique from East Africa says:—The enemy has evacuated a strongly held position southward of the Nagaura river retreating nine miles to the south. We have advanced westward and southwestward of Lindi and engaged a strong enemy detachment. We compelled a considerable German force in the Songea area to fall back. The Belgians co-operating with the British in the extreme north are pursuing a small enemy force. We, co-operating with the Portuguese, drove back the Germans who had penetrated into Portuguese East Africa as far as the shores of Lake Nyassa and the Nyassaland border.

Russian Front

The Russian Offensive.

Its Objective Discussed.

ALLAHABAD, July 5.

LONDON, July 4th.—It is generally believed the objective of the Russian offensive is Lemberg they have chosen a difficult line of approach. When General Bothmer retreated from the Strypa in 1915, he halted on a carefully chosen line as did the Germans in France after the battle of the Aisne, and he holds the commanding position before Breezany, while the Ziota Lipa itself is a formidable obstacle running through a deep defile. It was anticipated in 1916 after the capture of Brody, that the Russians would advance thence towards Lemberg the distance being practically equal and the ground lower.

Effects on West and South fronts.

The "Morning Post's" military correspondent anticipates that the Russian activity will speedily influence the situation in France and Italy. He points out how the strongholds chosen as pivots for the German retreat have failed to resist the Anglo-French assaults. The enemy is still making desperate efforts to recover that on the Chemin-des-Dames, but Vimy Ridge has long since gone beyond recall. After its fall they rested their left on Bullecourt and their right on Lens. The former has been taken while the latter is in the process of reduction and the collapse of the line through Oppy is only a question of time.

Nearly all General Hindenburg's available reserves have been involved in these failures and now the Russian offensive has shattered the foundation of all his plans which was the belief that he could count on inaction in the East. ("Pioneer")

Artillery Activity Near Brzezany.

Russians Capture a Town.

LONDON, July 5.

A wireless Russian Official communique reports artillery activity of varying intensity east and southeast of Brzezany, where our attack did not materialise. We repulsed enemy counter-attacks at Mieczyslaw. We have captured Pendjvin in the Caucasus.

The Russian Success & Its Cause.

LAHORE, July 5

LONDON, July 4th.—The Amsterdam correspondent of the Central News says that a despatch received in Vienna from the front attributes Russian success to the most comprehensive preparation and on unprecedented concentration of artillery. ("O. & M. Gazette Cable")

Great German Offensive Contemplated.

LAHORE, July 5.

LONDON, July 4th.—Rumours have revived to the effect that the Germans are about to attempt a big offensive against the Riga front including a great naval operation against the Gulf. ("O. & M. Gazette Cable")

Attacks Repulsed.

A Wireless Russian official communique says:—We repulsed attacks east of Brzezany and east of Lipitzadolia. Enemy is offering stubborn resistance on the heights west and south of Pendjvin.

British Front

British Line Advanced.

LONDON, July 5.

The British communique says:—We slightly advanced our line south-westward of Hollebeke on a front of six hundred yards. We made a successful raid in the vicinity of Walze and Nieport.

Enemy Raiding Artillery and Air Activity.

Nine Machines Felled.

LONDON, July 5.

F. M. Sir Douglas Haig to-night reports enemy raids south of Lens and east of Loos. Enemy artillery has been active north of the Scarpe and in the neighbourhoods of Ypres and Messines. The enemy's aerial activity continues. We brought down four machines and drove down five others. One of ours is missing.

French Front

Reciprocal Artillery Fire.

LONDON, July 5.

This afternoon's French Communique reports fairly considerable reciprocal artillery firing in the regions of Moronvillers, Preauay and Hill 304. Enemy aeroplanes was brought down by machine-gun fire.

Ineffective Enemy Bombardment. Strong Enemy Salient Captured.

LONDON, July 5.

Last night's French communique said:—The enemy violently bombarded our line, especially in some sectors. His losses in last night's attacks on a seventeen-kilometre front were exceptionally heavy and he achieved nothing. He has not renewed his attempts. On the contrary we carried the strongly held salient east of Cerny. We repulsed on the left of the Meuse three successive attacks accompanied by liquid fire south-west of Hill 304. The artillery duel is very lively.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

War Cable to the Viceroy.

(Delayed in Transmission)

SIMLA, July 5.

His Excellency the Viceroy has received the following telegram dated the 3rd instant from the Secretary of State for India:—

The Russians have opened a general offensive in Galicia and on a front of about 142 miles from the river Stokhod to Stanilau an artillery duel is raging. It is especially violent between Lemberg-Brody railway and the heights south of Brzezany. The Russians have occupied three lines of trenches and the fortified village, Konichy, and captured more than 10,000 prisoners comprising Germans, Austrians and Turks.

The Russian Minister of War, Mr. Kerensky, in an order of the day to the army says:—Russia is firmly resolved to defend at all costs her rights, honour and her liberty. The Russian Democracy had appealed to all belligerent countries to end the war, but the enemy in reply had made a treasonable offer inviting Russia to a separate peace. Russia will not allow herself to be deceived and it is time for the army to do its duty.

The British continue to progress south of Lens, and have occupied Avion and captured the enemy positions on a front of half-a-mile on the north bank of the River Souchez.

The Germans have again attacked in force and with great violence in the Verdun region about Morthomme and Avecourt. The battle front is about 5 miles longer and the Germans succeeded at first in gaining the whole first line of French trenches but were subsequently driven out of all except a portion on the western slopes of Morthomme. The Germans also attacked with great violence near Cerny on the plateau north of the river Aisne and gained a footing in the salient, but the French counter-attack drove them out.

The Italians have been forced to abandon a part of the Agnella Pass overlooking the Asiago Plateau.

Calcutta

LORD RONALD SHAW. ON SELF-GOVERNMENT.

CALCUTTA, July 16.

Replying to the welcome addresses presented to H. E. the Governor at Dacca yesterday His Excellency referring to Self-Government said:—With regard to a greater measure of Self-Government to which you look forward I think it only right that I should utter a word of caution lest you be encouraged to cherish hopes which are not destined to be fulfilled. I should indeed be a false friend to you if I were even to seem to give consent by my silence to the belief which some of you express that this aspiration can possibly be realised within the brief period of my rule. Those who seriously hold any such belief if indeed there be any such can have given no thought at all to the immense practical difficulties which stand in the way. I would commend to their attention the informed and considered opinion of the President of the National Congress held in Bombay two years ago that the path is long and devious and that we shall have to tread weary steps before we go to the promised land. Self-Government within the Empire will some day be achieved but it will come as the Crown of much patient and sustained endeavour and by no conceivable possibility can it be brought about by a mere stroke of the pen. That is not to say that steady advance towards the goal will not be made. I hope, may I assure that it will, but I am firmly convinced that no jerry built edifice will stand and that what is required is a solid structure raised with thought and care upon a firm and well laid foundation. And in all your efforts directed towards that end you may count upon my warm encouragement and my sympathetic support.

Two Pistols Found in A House Search. Sentence on the Accused Enhanced.

CALCUTTA, July 5.

At the High Court to-day Justices Teunon and Huda disposed of an application made by the Government of Bengal for enhancement of sentence passed on Kumud Sandhu Bannarjee. During a house search the police found two pistols and 32 cartridges in the possession of the accused who was convicted under the arms Act by the Magistrate of Alipore and sentenced to six months imprisonment which sentence the Government considered inadequate. The Lordships held that in these sinister times in the interest of public and that of officers who carry their lives in their hands in carrying on investigation it was essential that the sentence should be deterrent. They enhanced the sentence to one year's rigorous imprisonment.

His Highness the Lieutenant-Governor of U. P., will leave Naini Tal for a short tour on the 15th instant, arriving at Roorkee on the 14th, will visit Rampur on the 15th instant, Lucknow on the 16th to the 18th and arrive at Benares on the 19th. His Honour will stay at Allahabad on the 21st and 22nd at Agra on the 23rd and 24th and returns to Naini Tal on the 24th.

Bombay

BOMBAY LOTTERY.

BOMBAY, July 5.

The drawing of the W. I. T. G. War Loan lottery was resumed at 11 o'clock to-day in the Town Hall and with a break of about two hours in the afternoon was continued up till 7 p. m. Although the attendance of public was not very large at the beginning towards the afternoon there was a huge crowd in and outside the hall watching for the expected luck. Four hundred and sixty four drawn to-day making in all a total to date of 652. First second and third prizes as well as most of other comparatively fat ones were announced during the day. Shortly after the proceedings began the second prize for Rs. 3,64,210 which goes to ticket No. 8,517 was announced and just before adjournment for lunch the fate of the third prize had also been decided it going to ticket No. 2,20,081. Mr. Lance, Secretary of the Turf Club, without divulging who the owner or owners of those two lucky tickets were stated they went to Bombay people only, a news which was received with renewed cheering. Now what everybody was anxious to find out was the fate of the biggest loaf. It was not till 5 o'clock when Sir Jamsedji Jijiboy who was then announcing numbers of winning tickets shouted out "First prize". This announcement created such a stir and noise among the gathering that for a few minutes he could not announce the number. This was however eventually done, Sir Jamsedji pronouncing the number 3,50,934 in stentorian voice. Hardly had the excitement died away and while everybody was asking to which place this prize went an excited person ran up to the platform. He assured himself from Sir Jamsedji that number had really won prize and made a rush to the main door. All eyes were revivited on this individual and when from the platform he was making for the door he was waylaid in press gallery and asked for the name of the winner.

Mr. Nissim of Singapore was the startling announcement he made. He could not be detained sufficiently long to ascertain whether he was himself the lucky Nissim of Singapore or his man. In the twinkling of an eye he vanished presumably to the cable office. The word was passed on from press gallery to Sir Jamsedji that so and so had won the coveted prize. Considerable disappointment was expressed that this coveted 7 and odd lakhs being snatched out of India to far off Malay States. Consolation was however found in the fact that second and third prizes had remained for Bombay. Drawing will be resumed to-morrow.

BOMBAY, July 5.

The drawing of the W. I. T. C. lottery remained closed from 1-30 P. M. to 3-30 for lunch. The following numbers were drawn after lunch in one and a half hours:—Prizes valued at 835 were drawn by the following ticket numbers:—

241850 91803 59834 32377 258358 227290 57453 17652 175571 257338 306398 86674 207607 344191 43640 118594 235288 37136 337206 96363 263631 324795 197306 345644 343740 227928 193418 214970 169285 32605 237773 185598 89230 44364 298970 265605 232185 316462 116227 53074 275094 185255 258832 109950 278040 19394 274227 141253 35891 114636 264081 325518 171287 336529.

The following tickets have drawn prizes valued at Rs. 1825:—

Numbers: 22183 257601 105640 89605 102364 172065 93546 230388 280541 158373 61961 314540 117140.

The following ticket numbers have drawn prizes valued at Rs. 3645:—

Numbers: 117549 315221 143172 329487 352254 169714 153785 85 11212 362524 194091.

The following ticket number has won prize valued at Rs. 7285 32191.

The following numbers have drawn Rs. 36125:—

Numbers: 329012 113739.

The first prize valued at Rs. 726420 has been won by ticket No. 359934 Owned by Mr. Nissim of Singapore Malay States.

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 835:—

Numbers: 307635 143948 136994 359011 51928 337596 6413 256735 117781 199638 25750 269922 53557 143376 55154 171184 343351 312236 17167 139372 278214 357533 150103.

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 1,825:—

NUMBERS: 1,98,036 3,57,055 83091.

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 3,645:—

NUMBERS: 24,979 1,43,387 1,44,230 3,36,412 3,07,112 21,230 3,17,753 2,33,295 1,32,936 1,09,435 1,83,646.

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 7,285:—

NUMBERS: 3,503 6,315 2,45,619 2,10,689.

The following number have drawn prizes valued at Rs. 36,425:—No. 17,725

The following ticket won prize of Rs. 72,815:—No. 139777.

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 835:—

Numbers: 26356 200349 29429 283074 297034 153670 28305 273556 179547 183188 29852 47763 304641 200858 4075 217998 303779 101261 63997 166943 15743 104123 351817 21813 327103 126648 158181 295847 363326 230441 218957 10079 228481 275694 352163 104641 39059 54967 157827 137921 18089.

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 1826:—

Numbers: 322565 280778 136112 128267 288902 304101 354913 277252 321236 175487 244994 230174 334989 46641 121959 277159.

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 3645:—

Numbers: 123249 318055 179850 253025 361749 96380 280526

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 7285:—

Numbers: 6315 502674.

The following ticket won prize valued at Rs. 36,425:—No. 150402

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 835:—

Numbers: 69154 328566 254525 302826 52660 120703 309640 35451 232270 16932 113234 8307 115290 333206 207389 6139 339267 342733 179065 162902 283306 195194 35239 344166 125261 163701 44511 140358 259930 175322 68100 174749 146666 316477 161413 37659 70813 164233 287524 193727 23059 239492 347893 151813 173759 30831 258952 173530 233358 110644 236411 306129 50111 336272 13012 303837 318396 253223 23834 204833 334186 231256 40818 84593 30513 101251 53907 166943 15743 104125 371817 21813 327103 126648.

TELEGRAMS.

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 1825:-

Numbers: 56967 305608 123932 337280 326012 140707 361527 37064 333366 277516 11044 320169 22433 79188 213924 163023 348895 247764 90430 207157 234268 250859 208296 322595 280778 136112 128267 288902 304101

W. I. C. War Loan Lottery

The Drawing

BOMBAY, July 5.

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 1825:-

Ticket numbers: 271001 110929 1638 218618 269522 339695 273609 145575 159126 267532 245890

The following tickets have drawn prizes valued at Rs. 3645:-

Ticket numbers: 266751 216650 133537 104072 151059 93016 329679 169357.

The following tickets have drawn prizes valued at Rs. 7285.

Ticket numbers: 288022 and 207914.

The following ticket has drawn a prize valued at Rs. 36425.

Ticket number: 133270.

The second prize valued at three lakhs sixty-four thousand and two hundred and ten has been won by ticket No. 3517.

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 835.

Ticket numbers: 31105 221038 127249 320286 105848 352489 185426 281975 324591 176061 174207 249830 364616 319235 45696 265942 354089 201009 17267 246802 336032 110420 98736 335805 343153 42976 294322 234399 129213 150657 357761 283707 54504 185812 80828 268842 161898 254160 331362 36072 15621 349817 244846 49556 342785 48830 214301 227740 169166 118124 49603 341099 292042 69009 102343 299287 5649 295982 337737 131976.

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 1825.

Ticket numbers: 170758 237117 77484 169620 343892 179340 256644 115655 286811 263334 262730 145221 118258 2844 337134 206218 111074.

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 3645.

Ticket numbers: 286688 123775 113472 350908 131037 215179 63210 316303 151209.

The following numbers have drawn prizes valued at Rs. 7285.

Ticket numbers: 256650 113222 102077 348529.

The following number has won prizes valued at Rs. 72845.

Ticket number: 158082.

The third prize valued at Rs. 182105 has been won by ticket number 220081.

Indian Commercial Community.

Imperial Council Representation.

BOMBAY, July 5.

In reply to the representation of the Indian Merchants' Chamber to the Government of India requesting that the Indian commercial community might be allowed to return a representative to the Governor-General's Legislative Council, the Government of India have informed them that they were unable at present to recommend it to the Secretary of State, but the question would receive due attention whenever modification of the constitution of the Legislative Councils came under consideration.

Death of the G. O. M.

Condolences from the Viceroy.

BOMBAY, July 5.

The following telegram has been received by the family of Dr. Dadabhai Naoroji from H. E. the Viceroy through the Governor of Bombay: "Would you please convey my sincere sympathy to the family of the late Dr. Dadabhai Naoroji".

Lord Willingdon's Letter.

The following letter was received by Sir D. E. Wacha on the 4th July from His Excellency Lord Willingdon:— "Would you convey my deepest sympathy with the family and would you further inform them that it has been a matter of a very great concern to me that I had no representative at the funeral for I was most anxious to pay my last tribute of respect as Governor to our great citizen but I heard nothing of Mr. Dadabhai's death till Sunday afternoon, and then it was too late".

The Late Dr. Dadabhai Naoroji.

Bombay Corporation's Tribute.

BOMBAY, July 5.

The standing committee of the Bombay Corporation yesterday passed a resolution recording regret at the death of Dr. Dadabhai Naoroji who, the resolution stated, was India's greatest patriot who laid the foundation of social, religious, economical, and political reforms in this country and worked ardently for the promotion of the country's welfare throughout his long and strenuous life. The committee recalled with pride that he was a member of the town council during 1875-76 and 1885-86 and had rendered very valuable services to the Council and the Corporation.

Sir Herbert Roberts M. P., London, has sent the following message to the family of Dr. Dadabhai: "Deepest sympathy. A noble record."

Thrift of Mails from the "Mongolia".

Sentences to the Accused.

BOMBAY, July 5.

Before the Magistrate to-day two Purdeshis charged with theft of mail bags from the "Mongolia" containing silver coins, postal orders, etc., were sentenced each to three months rigorous imprisonment. The accused are employed at Butcher's Island. Five bags were found in their house. A tidal and six lascars have also been charged with stealing three other bags which were floating in the sea. The men took them with their boat, broke seals but on the entry threatening to fire on them threw the bags back into the sea. Two accused have been given one day's imprisonment and fined Rs. 150 each in default six months' hard labour. The others have been given the benefit of doubt.

Burma

Rangoon News.

RANGOON, July 5.

The Americans in Rangoon celebrated Independence Day at the United States Consulate. Patriotic songs were sung in which all present took part. A pleasant evening passed without any speech-making.

Mr. Justice Maung Khan, Barrister-at-law, is confirmed as Judge, Chief Court, Lower Burma.

BRIEF TELEGRAMS.

Associated Press.

(BY WIRE.)

The Mention Board insurance they have obtained all the necessary documents and the amount required.

There were two earthquakes shocks felt in Rangoon about a quarter to five, one quickly following the other. The shock was from north to south. So far no damage is reported. The earthquake took place while the moon was in total eclipse.

In connection with the celebration of Independence day the Lieutenant-Governor sent a letter to the Vice Consul, United States, offering the Americans on behalf of the Government and the people of Burma the expression of admiration for our brave allies and comrades in the fight for civilisation. The Vice Consul replied thanking His Honour for the kindly greetings.

The following Press communique has been issued:— The Lieutenant-Governor has constituted a War Board for the United Provinces to ensure the promptest possible handling of all questions connected with the war which arise in these provinces. (1) The work is daily growing in importance and urgency and it has been found essential to place its disposal in the hands of a separate organisation, avoiding delays and division of work incidental to ordinary official routine. (2) The Board will deal on behalf of the Government with all questions relating to recruitment of combatant followers and auxiliary services, raising of labour corps, provisions of supplies and munition, etc., in so far as they come within the purview of the Local Government and the stimulation of the Post Office branch of the War Loan.

(3) The President of the Board is the Hon'ble Mr. J. S. Campbell, C. S. I., C. I. E., Junior Member of the Board of Revenue; Mr. S. H. Freemantle, C. I. E., I. C. S., is the Executive Officer and Mr. V. A. Stowell, I. C. S., is the Secretary of the Board.

All communications relating to subjects mentioned above should be addressed direct to the Secretary, U. P. War Board at the headquarters of the Government.

శ్రీ శ్రీ దాదాభాయి నారోజీగారు

పి. శంకరయ్య బి. పి. ఎఫ్. ఎమ్. యు. గారి లేఖ.

1881-వ సంవత్సరమున నేను కాశీ నగరమునకు వెళ్ళి చుండగ నారోజీజీలాంగురె నెడే-త్రియంబజ్జీ గార్లమున్నగు వారు బొంబాయి నగరమున నన్ను కలుసుకొనిరి. తిరువాన్కూరు చువరానా సర్ జి. మాధవరావుగార్ల కోరికవైని కల్లులు అల్పము మేడం బ్లావిట్జీగార్లను సందర్శించుటకు నేను బొంబాయిలో దిగితిని. దివ్యజ్ఞాన సమాజమునకు రాజకీయ సంబంధమేమియును లేదని స్పష్టమగుటకులన చెన్నపురి ఆడ యాదలో నివసించుటకు నేను వారినికోరితిని. వారి కోరిక వైని "ఎస్సెస్ అస్సెయిజ్" అను గ్రంథము ప్రతులను చువరానాగారికిని దివానుగారికిని పంపితిని. నేను పి. ఎఫ్. హెచ్. ఎస్. గా మనుటకు వారికిని నాకును ఒప్పదల పత్రికలు జరిగినవి. అవిధియాసక్తియు పత్రికయందు ప్రకటింపబడినవి. ఆడయారు ప్రధాన కార్యాలయమునందు ఆదియిప్పటికిని భద్రపలుపబడియున్నది. కాని అప్పటికే నా బొంబాయి మిత్రులు హామయూరులును వల్లవిభజనము కూడదను సంఘసంస్కరణ. వారు లును గూడ నెయ్యండిరి. ఒక కంచమున తినియొకమంచమున పురుగుట భారతజాతీయతాభివృద్ధికి సాధకమని వారు తలంచిరి. దాదాభాయి నారోజీగారు ఆభివృద్ధినికోరువారిలో నగ్రజులు. ప్రతివర్గమును ప్రతిపక్షమును ప్రతిజాతీయమును స్వయంసహాయమును పరసహాయమును గూడ చేయవలెనని వారు నూచించిరి. ఇదియే వజ్రాశ్రమధర్మము. అప్పటికి నారోజీగారు బొంబాయి ప్రజాసంఘమునకు కార్యదర్శిగానుండిరి. సంఘమున నామకూల్యము సరిగలేదనియు రాజీనామానిచ్చెదమనియు నారోజీగారు నాతో చెప్పగ నేను వలదని వారిచితిని. పిమ్మట దాదాభాయి నారోజీగారు వర్తకులుగను పార్లమెంటు సభ్యులుగను కాంగ్రెసు సభాభ్యుత్థులుగనుచేసిన దేశసేవ లోకవిదితము. పూర్వాచారపరాయణులమగు మా బ్రాహ్మణ కుటుంబమున దాదాభాయి నారోజీగారి ఆత్మజనించునట్లు భగవంతు డాదీర్చెదమనునాత యని నేను కోరెదను.

క్రిశ్చిములగు రాజాసిర్దాలుమోతీలాలుగారు.

మోతీలాలుగారు భరతఖండమున గల కోటిశ్వరులలో నగ్రజులు. వీరు హైదరాబాదునందు 85 ఏండ్ల ప్రాయమున నిటివల క్రిశ్చిములై. వీరు 10 కోట్ల రూపాయల నిలువ గల వ్యాపారమును సామ్రాజ్యపుత్రుడు పాత్రుడు నొసంగి దని తెలియుచున్నది. మోతీలాలుగారి తండ్రి చనిపోయినపుడు సోదరులు పంచుకొనగా వీరి వంతునకు 40 లక్షలు వచ్చినవి. ఆసాముతో వీరు 10 కోట్లను గడించిరి. వీరిసామ్రాజ్యవలన బొంబాయి రాజధానియందుగలను. వీరు బాధమును విడివిగ హైదరాబాదు సంస్థానమునందే గడించిరి. వీరికి సాలుకు 24 లక్షల రూపాయల ఆదాయము వచ్చును. ఈ ధనము ఏమేటను కూడ బడుచున్నది. వీరు 10 లక్షల రూపాయలను తమ సంఘాభివృద్ధి కొనంగిరి. ఆ యెత్తుమున కొక పరిశాలక సంఘము నేర్పబడిరి. ఆ సాముగారు వచ్చిన నడ్డేని ఉచితమున తోచినదీనిని వాలకసంఘమువారు కృతజ్ఞతనుట కధికార మిచ్చిరి. రాజాగారి సామ్రాజ్య రాజా గోవిందలాలుగారి ప్రోత్సాహమున వీరి యేర్పాటుచేసిరిని తెలియుచున్నది. రాజా గోవిందలాలుగారు వాణిజ్యకార్యవత్తులు. బొంబాయి కార్యాలయమునకు సర్వాధికారులు ఈ మనుషునై క్రిశ్చిములగు రాజాగారికి చాల ప్రేమ గలిగియుండెనని తెలియుచున్నది.

ఒక చెన్నపురి రాష్ట్రవాస్తవ్యుని నష్టములు:— సుబ్రహ్మణ్యము అను నతడు రుద్రాశోద్ధూలో నివసించుచు, పెద్దకాసులను కొనవలెను అనేకతో కలకత్తాకుబోయెను. గడచిన శనివారమురాత్రి హారాప్రేమను వద్ద తానదిగొను కొనిన మూడవతరగతికిక్యెట్టునుమార్చి ఇంటరు మీడియేటు తరగతికిక్యెట్టును పుచ్చుకొనుటకు టిక్కెట్లగడవద్ద బోయి తనరూపాయల సంచిని (అందుండిన 50 పెద్దకాసులతోసహా) తన యెదుటనుంచుకొని, 2 నిమిషములు ఏమరు పాలుననుండి తిరిగితన సంచిని చూచుకొను నప్పటికి అది అదృశ్యమయ్యెను.

సముద్రములో పడిపోవుట:— సింహాశ్రమసంధి శేతులో గడచినసోమవారమునాడు నైనుట్ డివిల్ వాలసువాడు గృహకల్లోలముల వల్ల సముద్రమునందుపడి ప్రాణత్యాగము గావించుకొనవలెనని ప్రయత్నించి, సముద్రమునందు బలంతముగ పడెను. కాని కెరటములచేబిడ్డనకు నొట్టివేయబడెను. ఒడ్డుకు వచ్చినవెనుక తిరిగి నీటిలో పడుటకు ప్రయత్నించు చుండగ శానిటరీ బోర్డు ఇక్కెట్టువారిని ఆపిరిక్షించెను. నైనుట్ డివిల్ వాలనై కేసుచేయబడెను. విచారణ కాలమందు వానితోబుట్టువ వారికి మూర్ఛమున్నదని చెప్పినది. స్నానము చేయుట కచటికి పోవలెనని ఆతడు చెప్పెను. వైద్యపరీక్ష నిమిత్తముకని పంపిరి.

బందరు మోమురూలు లిగు

ఆక్షేపక సభ

(ఒక తంపివాస్తవ్యు)

మొన్నను (4-7-17) బందరు నగరమున ప్రత్యేకసభ గావించి ఇటుల తీర్మానించి ఈ తీర్మానమును పితాపురము రాజాగారికి పంపుటకు గూడ తీర్మానించిరి.

తీర్మానము.

పితాపురము రాజాగారును మరికొందరు భూస్వాములును పంపిన నివేదికమున కడపటివాక్యమునగల వక్రోక్తుల నీసభవా రాగ్రహభరితులై అభిక్షేపించుచున్నారు. హామయూరు విభానము శాసనబద్ధము కాదు అను వక్రవాక్యమును ప్రాని సంకకములుచేసినవారు లిగువారనుసరించి విభానములెట్లు శాసనబద్ధములుగా వోచూపుటకు బాధ్యులైయున్నారు. వారి మతము ననుసరించి ఎట్టి విభానము శాస్త్రబద్ధమగునో వారు చూపవలెను. అట్లు వారు చూపజాలకపోయినచో వారు ఆకారణమును భీరత్వనూరకము నగు వక్రక్తిని బహిరంగముగ సంపూర్ణముగ నుపసంహరించుకొనవలెనని ఈసభవారు సంకకములు ప్రాసిన వారి నడుగుచున్నారు.

సంయుక్త రాష్ట్రముల లెఫిటినేంటు గవర్నరుగారి సంచారములు:— ఈనెల 18 వ తేదీని సంయుక్త రాష్ట్రముల లెఫిటినేంటు గవర్నరుగారు నయినిటాలోనుండి బయలుదేరి రూర్కికి 14వ తేదీని చేరుదురు. రాంపురమునకు 15వ తేదీని బోయిఅచ్చటనుండి బయలుదేరి లక్నో నగరమునకు వెళ్లి 16, 17, 18 తేదీలను ఆచటనుందురు. 19వ తేదీని కాశీనగరము నకుబోయి అచ్చటనుండి బయలుదేరి అలహాబాదునందు 22 తేదీని ఆగ్రాలో 23, 24 తేదీలను గడపి 24 వ తేదీని నయినిటాలోను చేరుదురు.

ఆయుర్వేద వైద్యము

(౧)

ప్రాచీన రాజుల దానశాసనములు

పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారు

శ్రీవీరవోళ ఆశురాలయశాసనము

దక్షిణభారతమున బ్రకృతము నాకు లభ్యమైన ప్రసిద్ధములగునందు నాయుర్వేద వైద్యసంబంధ శాసనములలో చెంగలట్లు జిల్లా మధురాంతకము తాలూకాలోఁ జేరిన తిరుచుకూడలో గ్రామమున శ్రీవీరవోళ సహారాజుచే నెలకొల్పఁబడిన శాసనము మొదటిదియై యున్నది. ఈ శాసనము చోళ దేశాధిపతియగు రాజకేశరి పీఠరాజ్యోదేవు అను ప్రభువుచే దనకుఁ బట్టాభిషేకమయిన యైదువత్సరములకుఁ బిమ్మట (1067) క్రైస్తవశకవత్సరమున తాఁజేసిన ధర్మనిబంధనలు శాస్త్రమున జరుగుటకై యేర్పరపఁబడినది. ఇయ్యది వైద్యశాస్త్రమున గ్రామమునంగల శ్రీవేంకటేశ్వరదేవాలయము గర్భగుహముయొక్క గోడలలోనుండు రాతిబండలపై వ్రాయఁబడినది. ఈ శాసనమున శ్రీవేంకటేశ్వరులకు నిత్యోత్సవాది వైంకట్యములకును వేదశాస్త్రములబోధించు నొక పాఠశాలకును పాఠములఁజెప్ప నుపాధ్యాయులకును పోషణార్థము దగు నిబంధనము లేర్పరపఁబడి తదనుబంధముగ నచటఁ జదువు విద్యార్థుల యాగోగ్యసంరక్షణమునకై యుత్తమగు నొక యాతురాలయముగూడ జరుపుచుండవలెనని వ్రాయఁబడినది. అట్టి యాతురాలయముఁ గూర్చి వైశాసమున నియమించిన పద్ధతుల నిట సంగ్రహముగఁ జూపెదను.

ఈ యాతురాలయము 'శ్రీవీరవోళాశురాలయము' అను పేర బ్రసిద్ధము కావలయును. ఇందుఁ బదునైదుగురు గోగులు నివసించుచుండుటకుఁ గావలసిన వసతి కల్పించవలెను. ఇందు నొక కాయచికిత్సకును, మొక శల్యచికిత్సకును, నిద్దరు పరిచారకపురుషులును, నిద్దరు పరిచారకస్త్రీలును, నొక సేవకపురుషుడును, నొక ద్వారపాలకుడును నుండవలయును." అనివ్రాసి వైద్యశాస్త్రమున జీయదగిన వేతనములు, వారు చేయవలసిన కృత్యములు మొదలగు నిబంధనలఁ జెలుపు పట్టికయు నిట్లు వ్రాయఁబడియున్నది.

కాయచికిత్సకుడు.

పరంపరాగతమైన వైద్యబాధ్యతగలవాఁడును ఆలపాక నివాసియు సవర్ణగోత్రోద్భవుడు నైన "కోదండరామాశ్వత్థామభట్టర్" అను వారు కాయచికిత్సకుడుగ నియమింపఁబడినాఁడనికొక బ్రతిదినంబును మూడు కురితలవడ్లను ఎనిమిదికాసుల రొక్కలును వేతనంబుగ నియమింపఁబడినది.

శల్యచికిత్సకుడు.

శ్రీనివాసుడేయ మహావారింకయే నచనమున "శల్యక్రమై ప్లవ్వవాన్" అని వ్రాసియున్నది. నీనికి దినమున కొక కురితల వడ్ల మాత్రము వేతనము నియమింపఁబడినది.

పరిచారకులు.

మందులకుఁ గావలసిన మూలికలు మొదలగు ద్రవ్యములు దెచ్చుటకును వైద్యులకుఁ జక్కముఁ జేయుటకుఁ గావలసిన కట్టెయిచ్చునగు వానిని దెచ్చుటకును మందులఁ జేయుటకును సర్వధులగు పరిచారకు లిరువురుండవలెను. వీరికి ప్రత్యేకము దిన మొకటికి నొకకురితలవడ్లను నొకకాసు రొక్కయును వేతనము.

ప్రత్యేకపరిచారకుడు.

గోగులకు సామాన్యోపచారములఁ జేయుటకు ప్రత్యేకముగ నొకపరిచారకుడు నియమింపఁబడినాఁడని, నీనికి నొకనాటి పరిమితమగు ధాన్యము వేతనము.

స్త్రీపరిచారికలు

వీరు గోగులకు నియమిత కాలమున మందులనిచ్చి పక్ష్యముల యాధో విజయగఁ జూచుచు నాచారములనిచ్చి తత్కాలాభివృద్ధిలగు నుపచారముల నొనర్చుచుండవలయును. వీరికిరువురుకును ప్రతిదినంబును నాల్గునాడల వడ్లను నొక కాసు రొక్కలును నియమింపఁబడినది.

చాకలి, దుమ్మరి.

గోగులబట్టల నుతుటకుఁ జాకలియొకఁడును ఆశురాలయమున కాశస్త్రకములగు కుండల నిచ్చుచుండుటకై యొక కుమ్మరివాఁడును నియమింపఁబడిరి.

ద్వారపాలకుడు.

వాకిట కావలసినవోకలను కలఁచు, వీనికిఁ బ్రతిదినము నాల్గునాడులు వడ్లను నొక కాసు రొక్కయును నియమింపఁబడినది.

(మఱియు గోగుల యుపయోగమునకై యేడుచాపలు నుర్రాతులయందు దీపము వెలిగించుచుండుటకై వత్సరమునకు నలువదియైదు (45) నాడుల పరిమితమగు వైద్యమును నిర్ణయింపఁబడినది.

మఱియు నీయాతురాలయమునఁ జికిత్సకై సిద్ధపరచి యుంచఁబడిన బ్రాహ్మరసాయనము, వాశాహరీతకీ, దశమూల హరీతకీ, ఉత్తమ కర్ణాగ్నిశైలము, బలాకోరండ కాది శైలము, లఘునాద్యేరండ శైలము, బిల్వాదిఘృతము, మంజూవటిక, ద్రవవత్తి, నువేత్రావత్తి, కల్యాణకలవణము మున్నగు నిరువదియొక్క యాషఢముల పట్టికయు వానిపరిమితి భేదంబులను నీశాసనమున వ్రాయఁబడియున్నవి. ఇందలి విషయములన్ని విశదముగ వివరింప నవకాశము చాలదు. కావున నింతట విరమించెదను.

ఈ శాసనము చెన్నపురి రాజకీయ ప్రాచీనవస్తు పరిశోధక సహాయశాఖాధికారియగు నామ్రయమిత్రులును నగు రావుసాహెబ్ సాహెబ్. కృష్ణశాస్త్రిలు. బి.పి. గారిచే, జి.జి. నెంబర్ 99 29 ఆగష్టు 1916-దినమున ప్రయరించిన "గవర్నమెంటు హోమ్ డిపార్టుమెంట్ నివేదిక" యందు సవిస్తరముగ నివేదింపఁబడియున్నది. అట్టి శాసనమునందలి యాయుర్వేదము విషయములగుఱ్ఱి వివర్ణించుటకై నాకొనగిరి. నాచే వివర్ణింపఁబడిన వివరము రాగల రాజకీయనివేదికయందు ముద్రింపఁబడును.

మలకాపుర శాసనము.

గుంటూరుమండలమునందలి గుంటూరు తాలూకాలోఁ జేరిన మంగళగిరికి నారుమైశ్రధారమునంగల మలకాపుర మను గ్రామమున నొకతాలూకాశాసనము గలదు. ఇయ్యది పదునొకండువత్సరముల క్రితమున మధ్యకాలమున కాకతీయసంశ్లాషగు గణపతిదేవునికాలమునఁ జేయఁబడిన దానధర్మముల నిర్ణయమును దెలుపుటకై యేర్పరపఁబడినది. ఈ శాసనమునందు ఆ గ్రామమునఁ బ్రతివారికిని విద్యార్థులకును విద్యాలయములకును పోషణముకొఱకు ప్రత్యేకముగ నియంపించిన భూముల వివరము వ్రాయఁబడియున్నది. మఱియును "ప్రమాత్యాగోగ్యశాలాభ్యాం" "పశ్చిమ్యాభ్యా కృత్యోవైద్యం" "ప్రత్యేకంపుట్టికాద్వయమ్" ఇనియున్న గు వాక్యములచేత "ప్రమాత్యాగోగ్యశాలలను బోషించుటకును వైద్యుని పోషణమునకును ప్రత్యేకముగ రెండేసిపుట్ల (రెండుపుట్ల విత్తనములు చల్లి మైరు చేయఁదగినంత విస్తీర్ణముగల- 40 యెకరముల భూమి నిచ్చునట్లును చెప్పబడినది. ఇయ్యది అస్మత్ప్రియ మిత్రులును నాంధ్రసాహిత్య పరిషత్తుభావతీయు నగు శ్రీజయంతి రామయ్య పంతులు డి. ఏ. డి. యల్. వారిచే నాకు లభించినది. ఇయ్యది ప్రకృతము దొరతనమువారి ప్రాచీన వస్తు పరిశోధక శాఖాలయము (Epigraphy Office) శ్రీకృష్ణ శాస్త్రిగారిచే వివర్ణింపబడుచున్నది. వీరికాలమును గూర్చి యింకను వివరము నరకుచున్నది.

నందలూరు శాసనము.

ఈ పేరుగల శాసనము కడప జిల్లాలో నందలూరు గ్రామమునంగల సోమనాథస్వామి దేవాలయమున ప్రాకారపు రాళ్లమీదఁ చెక్కఁబడియున్నది. ఇహలోలు గ్రామవాసులగు వెలమలు సాంగ్రామిక వ్యాపకలలోఁ జేరిన సహమానీ జ్వలనున ప్రారవ్యాధిచే బీతులై వెనుంగంజూరును గ్రామమున గుడియి నేసికొని యుండినది యీ శాసనముచేఁ దెలియుచున్నది. ఇయ్యది చోళరాజులలో నొకఁగు కులోత్తుంగ చోరునికాలమున (1191 వత్సరమున కేకవత్సరమున) నేర్పరపఁబడినది. వీని వివరములయొ దొరతనమువారి 1908 వత్సరపు ప్రాచీన వస్తు పరిశోధక శాఖవారి నివేదికయందు 84-85 పేజీలలో గానవచ్చును. వీనినండి స్టేరు జ్యోమి చిత్రకాలము నుండి యీదేశమున కలదనియు దానిబాధకై యాగోగ్యక్షణమునకరమనియు "హితంజనపదానాంజ కవానా ముపసేవనమ్" అను చరకోక్తిప్రకారము ఆగోగ్యక్షణమునకై యట్టి ప్రదేశములు నుభవి యాగోగ్యప్రదేశముల నుండి నియుఁ దెలియుచున్నది.

అత్తులపూడి శాసనము.

గోదావరిజిల్లాలోఁ జేరిన రాజయహేంద్ర వరమునకు సమీపముననుండు కోగుకొండకు రాజుగా నుండిన శ్రీరాజాముప్పడినాయకులువారు 1290 వ శాతాబ్దమునకేమునకు నరియగు 1268 వత్సరమునకు తమ యాస్థానమున నిద్వైద్యుడగు, పరిశ్రమితుడగు, కాశనాథభట్ట వంశీయుడగు నగు వైద్యునకును అక్కలపూడి యను గ్రామమున దాన మొనర్చునట్లు ఒకకాశము కలదు. ఈ శాసనము ప్రకృతము దొరతనమువారిచే "విక్రమా" గా ఇండికా" యందు ముద్రింపఁబడుచున్నది.

కలవచేరు శాసనము.

1445 శతాబ్దమునకు సరియైన 1423 క్రైస్తవ శకవత్సరమున కాశనాథ భట్టపుత్రుడగు పరహితాచార్యులను వైద్యునకు గోదావరిజిల్లాయందలి యన్నవర మను నామాంతరముగల కలవచేరు గ్రామమును దత్తముచేసి లిఖించిన తామ్రశాసన మొకటికలదు. ఈ వైద్యునకును వైయక్కలపూడి శాసనమునం జెప్పిన పరహితాచార్యులకు మూడవతరమువాఁడని తెలియుచున్నది. ఈ వంశమునకుఁ జేరిన మూలపురుషులలో నొకఁడు ఒకానొక సమయమున సర్ప మొకటి దాని రెండుదవడలసందునను నెముకగ్రుచ్చుకొని బాధపడుచుండుటం జూచి యాయెముక నూడఁదెరికి పుండునమాన్చి యీ సర్పమునకు హితముచేసెను. దానంజేసి నాటనుండియు వానికి పరహితాచార్యుడను నన్ననాయుని గలిగినదియు, నా సర్పముచే నభయ మొంది చికిత్స చేయుచుండుటవలన సర్పచికిత్స యాచంశమున నానాటినుండియు వాడుకలో నుండెననియు మున్నగు విషయములు వై శాసనముచేఁ దెలియుచున్నవి. మఱియు వై రెండుశాసనములయందును గనపరపఁబడిన పరహిత పరంపరాగత వైద్యులు సర్వ తంత్రస్వతంత్రు లనియు వైద్యవిద్యానిపుణు లనియు సర్పచికిత్సకులనియుఁ దై శాసనమున బోధించి యున్నది. ఈ పరంపరాగత జేరిన యాంధ్రదేశ వైద్యభాషలును వైద్యవాఙ్మయమును రచించినదియు లేనిదియు నీశాసనముచే నేమియుఁ దెలియుటలేదు. ఈ శాసనవివరములయొ శ్రీ జయంతి రామయ్యపంతులుగారిచే నాంధ్రసాహిత్య పరిషత్తుత్రికయందు వివరింపబడినది. వీనివలన నాంధ్రదేశమున విద్వద్వైద్యులు సెక్కండ్రుకలరనియు, విషచికిత్సకులును సర్పచికిత్సకులు నాకాలమున నుండినందుఁ దెలియుచున్నది.

వై శాసనములన్నిటినిబరికించుటచే నస్పృహియులగు రాజులు చిరకాలమునుండియు నాకురాలయములను ప్రమాతి శాలావైద్యశాలలను నియమించి వాని నిర్వహింపఁదగు వైద్యుల నియోజించి యయ్యది శాస్త్రముగఁజదుటకై తెగిన మూలధనమును గ్రామాదులను స్థిరముగ నేర్పరచి యాయుర్వేదమును నానాట నృధి మొందించుచు జరుల కాగోగ్యపరిరక్షణ మొనరించుచుండినది నుటయుగఁ దెలియుచున్నది.

పూర్వకాలమున మన ప్రాచీనలిట్టి ధర్మముల నేకములొ నరించుచు న్నారు. వాని నాయా ప్రాంతముల నుండు జ్ఞానవంతులు మిక్కిలి శ్రద్ధతో పెదకుచు కనిపెట్టి ప్రచురపరపవలయును. దొరతనమువారిచే నేర్పాటు చేయఁబడిన ప్రాచీన వస్తుశాస్త్రమున పరిశోధక శాఖవారికి దోడ్పడినవో వారు మిక్కిలి యుత్సాహముతో బరికిరించెదరు. వీరి సాహాయ్యమున మన ప్రాచీన వైద్యవిద్యావైభవము వెల్లడి కాగలదు. అందలి విషయము లిక్కలపువారికి మార్గదాత కములును గాగలవు.

1-7-17 తేదికి కనకవిద్య గ్రామములో కివాలయమునందు రామలింగేశ్వర పుష్కరభాండాగార మనుపేర నొక పుష్కరభాండాగారము స్థాపింపఁబడినది. వీనికి పేరుపాటి చిదంబర శాస్త్రిగారు అధ్యక్షులుగను తమ్యవరం వేంకటసుబ్బారావుగారు కార్యదర్శిగను నియమింపఁబడిరి. కొందరు విద్యార్థి మూడుల కొన్ని గ్రంథము లొసంగిరి.

వైవముహాసభ

సంస్కృతభాష లేక హూణవిద్య నభ్యసించునట్టి గాని పేదాధ్యయనము చేయునట్టి గాని వైవ బ్రాహ్మణ బీదబాలురు పై సభవలన ద్రవ్యసహాయమును పొందగోరునెడల జూలై 15 వ తేది లోపలను కార్యదర్శులలో నొకరికిగాని కోశాధిపతికిగాని దరఖాస్తులను పంపుకొన వలయును.

కొంపల్లి కోటిలింగము

కా. నాగేశ్వరరావు

కార్యదర్శులు

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కొపులు - ఫిలములు - డేరాలు - బృహదీశములు - బొమ్మలకాపులు - గాడిద పుస్తకములు విక్రయించుచు. కాట్టలూగు శాంతిబా! (152) బి. ఈశ్వరప్ప అందు సన్ను; విశాఖపట్టణము.

పింగళ సంవత్సరాదినంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

పింగళ సంవత్సరమున జరిగిన ఐదో శతాబ్దానంతరము సంగ్రహచక్రమును, ఆధ్యాత్మిక, శైలి, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాఖ్యానములను, దర్శనీయములగు రంగులచేత పటములును మహాజనుల పటములును ఇతివస్తులైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకేతములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితపుల కలపునం జేసి కాకులసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న వలయువారు వెంటనే ప్రాసెస్ ను టుచియు:
 పంపుటకు సరియైన చందాదారులకు:
 ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.
 టెల రు 2-0-0
 " " 0-8-0
 " " 0-12-0
 " " 1-0-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.

పండ్లపాచి.

మోహినీ తైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

డబ్బీ 1-కి 0-2-0

సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టివీధి మదరాసు.

శ్రీ భాగ్యలక్ష్మి ప్రశంస

ఇది శ్రీ భాగ్యలక్ష్మి ఆస్థానము విరచితము.
 టెల 0-4-0 పోస్ట్ జి అధికము.

ఆంధ్ర నర్తకి శాశాల విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
 గ్రాహించినది. టెల 0-4-0 పోస్ట్ జి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనాడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అచటభృత్యుల రక్షణకులన జనించువాడ్యములకు కీర్తిపాదంబి మందు. మరుపులను, మచ్చలను గొడవలను
 పుండ్లను, ప్రాకారపులను అన్ని విధములను గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

(28)

జనాపదిసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైన మధ్యవర్తిత్వము అన్ని విధములైన వోపధులను
 పోగొట్టును. కీర్తిమనందలి పాదరూపములను, మలబద్ధమును కారణబంధమును పోగొట్టి రక్షణను
 కల్పింపదును. శరీరానోగ్యమును గలగ జేయును. 16 శోభనర కుండుటకు 4 బొప్పలు బుడ్డిలలో అమృతమును.

ప్రాప్తిటరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
 Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

శారదాంబ

ఇది శ్రీ భక్త్యోధిని యన నాటకము
 సంభూతిరాచారసంగ్రహమునకు మార్గ మిందు
 బా ముడిగది. అందరు జదివి తీరవలయును.
 టెల 0-4-0 పోస్ట్ జి కేలు.
 ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

క్రికేటులైన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. భర్తలు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మగు మన మార్కటులు
 పంకజాలము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి
 నెగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా
 ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము.
 వెంటనే వ్రాయును.

219 వైద్యశాస్త్ర మణితంకర్ గోవిందజీ,
 ఆతంకర్ నగరా పోస్టాఫీసు 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోపధములు.

దంతదూర్ణము పండ్లతోముటకు ... 0-2
 తీర్థసాయనము మాత్రలు అశీర్వాదమునకు ... 1-4
 దంతశుభ్రహరి పండ్లపోటుకు ... 0-8
 వజ్రగుళికలు ధారుపుష్టికి ... 1-0
 జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ... 0-12
 మూలశంకకు తైలము డబ్బీ 1-కి ... 0-12
 లేమందు తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ... 0-8
 నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ... 0-4
 కలరామాత్రలు వాంతిభేదలకు ... 0-6
 గజ్జిక తైలము గజ్జిచీడలకు డబ్బీ 1-కి ... 0-8
 వామకర్పూరము సీసా 1-కి ... 0-6
 కేలకు మందు సీసా 1-కి ... 0-4

తామర తైలము; తామర, తీటకు ... 0-4
 కుప్పకు తైలము డబ్బీ 1-కి ... 0-4
 నురతిద్రావకము సీసా 1-కి ... 1-0
 కఫహరి శీతగట్టు దగ్గులకు ... 1-4
 కఫహరిదూర్ణము. దగ్గు, ఉబ్బగములకు డబ్బీ 1-కి 0-8
 వాయువుపోట్లకు మందు ... 1-0
 నుందరితైలము, ముఖకాంతికి ... 0-8
 పగుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు ... 0-6
 కళ్లశుభ్రహరి చెవిపోటుకు ... 0-6
 జ్వాలాబి మాత్రలు మలబద్ధమునకు ... 0-8
 జంతువాతహరి ఎముడికలకు ... 0-8
 కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు ... 1-0

మోహినీ తైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు ... 0-12
 రోమహరి వెండ్రుకలు ఊడుటకు ... 0-8
 ఉబ్బగమునకు మందు సీసా 1-కి ... 1-0
 కస్తూరిమాత్రలు వెద్దవి, మంచిని 50-కి ... 0-10
 నుఖభోగి మాత్రలు ... 1-0
 నుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ... 1-0
 విరేచనములకు మాత్రలు డబ్బీ 1-కి ... 0-8
 గ్రహణి మాత్రలు డబ్బీ 1-కి ... 0-8
 శిరోవేదన మాత్రలు తలనొప్పులకు ... 0-12
 కాలినపుండ్లకు మానె సీసా 1-కి ... 0-8
 శగకు ద్రావకము సీసా 1-కి ... 1-0
 తాంబూలమాత్రలు, కుసుమగానుగును 50-కి 0-8

పోస్టు భర్తులు వేలు.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు అండు బొంబాయి.